

Vallavalitsuse tegemistest
Tasub teada

lk 2-5
lk 6-7

Noorte osalus ja koostöö
Hariduselu

lk 8-9
lk 10

Kogukonna ja kultuurielu
Spordinopeid

lk 11-15
lk 16

Tänukiri pühendunud vallakodanikele

Septembris avaldati tänu, tunnustati ning anti Põhja-Sakala vallavanema tänukiri:

Heli Torimile ja Edgar Adamsile – pikaajalise, kohusetundliku ja pühendunud töö eest Vastemõisa rahvamajas ning seoses rahvamaja 35. aastapäevaga;

Tiiu Rusile – pikaagese Vastemõisa käsitööringi Vallatud Teljed juhendamise ja käsitöönaitude korraldamise eest ning seoses Vastemõisa rahvamaja 35. aastapäevaga;

Eve Rinkile – pikaagese segarahvatantsurühma Õerutajad juhendamise ja tantsurõõmu edasikandmise eest ning seoses Vastemõisa rahvamaja

35. aastapäevaga;

Reelika Porosonile – naisrahatantsurühma Vastsed Naised juhendamise ja tantsurõõmu edasikandmise eest ning seoses Vastemõisa rahvamaja 35. aastapäevaga;

Heidi Oja-Kalbergile – laste ja noorte pilliringi juhendamise ja muusikaarmastuse jagamise eest ning seoses Vastemõisa rahvamaja 35. aastapäevaga;

Rein Luubile – pikaajalise kultuurielu edendamise ja edasikandmise eest Vastemõisa piirkonnas ning seoses Vastemõisa rahvamaja 35. aastapäevaga;

Kairi Ibrusele – täname ja tunnustame 50-aastase kohusetundliku pedagoogilise töö eest Põhja-Sakala

valla koolides;

Silvi Rohesalule ja Merle Sepale – pühendunud töö eest Pilistvere rahvamajas ning seoses Pilistvere rahvamaja 115. aastapäevaga;

Ülle Antile – segarahvatantsurühma Pilgar juhendamise ja tantsurõõmu edasikandmise eest ning seoses Pilistvere rahvamaja 115. aastapäevaga;

Aire Ojalillele – Pilistvere tantsurühma Labajalg juhendamise ja tantsurõõmu edasikandmise eest ning seoses Pilistvere rahvamaja 115. aastapäevaga.

*Palju õnne tänukirja saajatele!
Aitäh kõige eest! Rõõmu andmise ja hingerahu südamesse!*

Vastemõisa rahvamaja kollektiiv: vasakult Mart Parik, Edgar Adams, Heli Torim ja Aire Levand.

Heidi Oja-Kalberg.

Eve Rink.

Reelika Poroson.

FOTOD: ERAKOGUST

Tänukirjaga tunnustatakse:

- 1) vallavalitsuse ja valla hallatavate asutuste töötajaid, kes on oma töös saavutanud silmapaistvaid tulemusi või kes on kohusetundlikult ja pikka aega täitnud oma tööülesandeid;
- 2) vallas tegutsevaid isikuid, seltse, ühinguid ja muid kollektiive nende tegevuse eest valla elanikkonna ühistegevuse arendamisel või nende juubelitähtpäevade puhul;
- 3) valla asutusi eriliste saavutuste või nende tegevuse juubelitähtpäevade puhul.

Aire Ojalill.

Merle Sepp.

Kairi Ibrus.

Silvi Rohesalu.

Ülle Ant.

Tiiu Rusi.

Põhja-Sakala Vallavolikogu

26.09.2024

- Kinnitati Suure-Jaani Gümnaasiumi arengukava aastateks 2024–2030.
- Kinnitati Põhja-Sakala valla seenioride ümarlaua põhimäärus.
- Kinnitati Põhja-Sakala valla 2024. aasta lisaearve.
- Kehtestati Põhja-Sakala vallas maamaksumäärad:
  - 1) elumumaale ja maatulundusmaa õuemaale kõlvikule 0,45 protsenti maa maksustamishinnast aastas;
  - 2) punktis 1 nimetatud maatulundusmaale 0,35 protsenti maa maksustamishinnast aastas;
  - 3) punktides 1 ja 2 nimetatud sihtotstarbega maale 0,95 protsenti maa maksustamishinnast aastas. Määrad jõustuvad alates 01.01.2025.
- Otsustati võõrandada eraisikule otsustuskorras vallale kuuluv kinnistu.
- Otsustati algatada Suure-Jaani linnas Jaama tänav T1, Tallinna tn 16b, Tallinna tn 18a ja Aia tn 2 katastriüksuste ja lähiala detailplaneeringu koostamine.
- Muudeti Põhja-Sakala Vallavolikogu 26.10.2023 otsust nr 177 „Loa andmine varaliste kohustuste võtmiseks“.
- Lõpetati määruse Põhja-Sakala valla lammutustoetuse andmise tingimused ja kord I lugemine ning saadeti II lugemisele. Muudatusettepanekute tähtaeg on 10.10.2024.
- Valiti Põhja-Sakala Vallavolikogu alatise haridus- ja kultuurikomisjoni esimeheks Jüri Hansen ja aseesimeheks Priit Toobal. Liikmeteks kinnitati Anneli Kundla, Siiri Kruise, Kadri Linder, Aivar Paas, Madis Randaru, Enno Rohelpuu ja Sergei Vassiljev.
- Kinnitati Põhja-Sakala valla arengukava 2023–2030.
- Ülevaate AS Põhja-Sakala Halduse tegevusest andis juhatuse liige Lembit Kruise.

Vallavanema info:

- 8. oktoobril 2024 toimub Põhja-Sakala valla ettevõtluspäev, ootame ettevõtjaid sellel osalema.
- Teede tänavused ehitus- ja remonttööd on tehtud.
- Järgmisel volikogu istungil antakse ülevaade kahe viimase aasta jooksul vallas tehtust, kuna täitus 2 aastat ametisse asumisest.

Noortevolikogu uus koosseis valitud

25. septembril kinnitas noortevolikogu valimiskomisjon Põhja-Sakala valla noortevolikogu III koosseisu. Jõudu ja jaksu noortele ning produktiivset ametiaega!

Põhja-Sakala Vallavalitsuses

03.09.2024

Sotsiaalküsimustes:

- otsustati lõpetada eluruumi tagamise teenuse osutamine ning teenuse raames isikuga sõlmitud sotsiaalelamispinna kasutamise leping;
- vallavalitsus isiku eestkostjana volitab sotsiaalosalonna juhatajat Kristi Liivsonit esindama eestkostetavat igasugusel asjaajamisel ja kõikide õigustoimingute ning tehingute tegemisel.

Majandusküsimustes:

- otsustati anda Olustvere alevikus Müüri tänava kergliiklustee ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekterimistingimused;
- majandusosakonnal väljastada kasutusluba Kõpu alevikus Pärnu mnt 5 kinnistule päikeseelektrijaama kasutusele võtmiseks;
- otsustati nõustuda Sandra külas asuvate Soomaa rahvuspark 68, Soomaa metskond 2 ja Kuusekära katastriüksuste jagamisega ning määrata jagamisel moodustatavatele uutele katastriüksustele koha-aadress ja sihtotstarve;
- kiideti heaks hajaasustuse programmist kolme toetuse saaja projekti aruanded koos täitmise eelarvega;
- otsustati määrata Tipu külas asuvale metsateele kohanimi Külustuskeskuse tee ja teeregistri number 6152202;
- otsustati avalikustada bussipeatuste kohanime määramise eelnõu nr 2-4/22, millega rajatakse Põhja-Sakala valla uus bussipeatus Laane külas, mis saab nimeks SARJA;
- otsustati koormata tähtajatu ja tasuta isikliku kasutusega Põhja-Sakala valla kasuks Eesti omandis, Kliimaministeeriumi valitsemisel ning Transpordiameti valduses oleva Koidama külas asuva 24116 Suure-Jaani-Olustvere tee kinnisasja (Tartu Maakohtu kinnistusosakonna registriosi nr 3767039, katastritunnus 75902:002:0128, pindala 926 m² (Maakatastri andmetel 29.08.2024), sihtotstarve transpordimaa, riigi kinnisvararegistri objekti kood KV26809) 16 m² suuruse osa (pos 1) bussiootekoja rajamiseks.

Muudes küsimustes:

- anti nõusolek avaliku ürituse teates esitatud tingimustel XV sügislaada Võhma Juurikas pidamiseks 08.09.2024 kell 9–15 Võhma Vaba Aja Keskuse ümbruses ja ruumides; avaliku ürituse pidamisega kaasnev õigus tänava sulgemiseks: 08.09.2024 kell 6–17 suletud liiklus Kauba tänaval Jaama tänava ja Kauba tn 3 vahelisel lõigul;
  - kiideti heaks: 1) Olustvere alevikus Mesila tänava tolmutuvaba katte ehituse täiendavad tööd summas 1294,97 eurot; 2) Lahmuse tolmutuvaba katte ehituse täiendavad tööd summas 4060,65 eurot;
  - arutati Rohelise Jõemaa Koostöökogu projektitoetuse kasutamist, toetusega saab soetada liikumist/liikuvusvõimalusi parendavaid vahendeid ja/või parandada ligipääsetavust avalikult kasutatavates kohtades; sh arutati MTÜ Vastemõisa Spordiselts taotlust Vastemõisa jalgpalliväljakule võrkude paigaldamiseks;
  - arutati valla sporditöö tulevikku.
- Info:**
- Vallavanema info: 1) ülevaade volikogu 29.08 istungist ja istungile esitatud eelnõudest; maamaksu teemal arutelu järgmisel valitsuse istungil; kaasava eelarve kasutamiseks ideede esitamine juba sügisel; 2) 06.09 kohtumine MTÜ-ga Eesti Noored Perearstid, osalevad koos Luulega.
  - Abivallavanem L. Tiirmaa info: 1) hommikupuder koolides: iga kool vaatab ise, kas on vajadust; 2) tugispetsialistide palgavahendid: vahendeid jätkuaks aasta lõpuni.

10.09.2024

Majandusküsimustes:

- otsustati määrata Loopre külas asuvale teele kohanimi Õunapuu tee ja teeregistri number 6151016;
- otsustati lubada Olustvere alevikus Järve tn 2 kinnisasjale abihooned püstitamine projekterimistingimuste alusel ja anda abihooned ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekterimistingimused;
- otsustati anda Soomevere külas Tallinna tn 44 kinnistule PVC halli ehitusprojekti koostamiseks vajalikud projekterimistingimused;
- majandusosakonnal väljastada ehitusluba Pilstvere külas Pärna kinnistule puurkaevu rajamiseks;
- kooskõlastati puurkaevu rajamise asukoht Kobruvere külas Eha kinnistul ja Ülde külas Undioru veski kinnistul;
- otsustati nõustuda Kõpu alevikus asuva Vanamõisa katastriüksuse ja Põhjaka külas asuva Aua katastriüksuse jagamisega ning määrata jagamisel moodustatavatele uutele katastriüksustele koha-aadress ja sihtotstarve;
- tunnustati kehtetuks Põhja-Sakala Vallavalitsuse

28.08.2024 korraldus nr 2-3/539 „Isikliku kasutuseõiguse seadmine“ ja otsustati seada Põhja-Sakala valla kasuks isiklik kasutuseõigus eraomandis oleva Vastemõisa külas Kaasiku tee 1 asuva kinnisasja koormamiseks vastavalt isikliku kasutuseõiguse alade asendiplaanile, mis on kantud piiratud asjaõiguste infosüsteemi (PARI) ID 369284;

- kiideti heaks Kõpu aleviku kergliiklustee geodeetilise alusplaani koostamiseks esitatud hinnapakumuste protokoll, millega tunnustati soodsaimaks pakkumuseks Ankind OÜ (11831603) pakkumus koos käibemaksuga 763,00 eurot;
- anti nõusolek Rohelise Jõemaa Koostöökogule vallavara tasuta avalikuks kasutamiseks, et projektitoetusega rajada: 1) kaldtee Suure-Jaani linnas Lembitu pst 51 staadionimaja invatualetile ligipääsuks; 2) piirdeaed Vastemõisa külas Vastemõisa tee 3 asuvale jalgpalliväljakule.

Muudes küsimustes:

- anti nõusolek avaliku ürituse pidamiseks: 1) Meierei sügislaad 14.09.2024 kell 11–15 Kõpus Tipu 1; 2) Rahujooksu kontsert 14.09.2024 kell 11–15 Suure-Jaani Tervisekojas Pärnu tn 4, Suure-Jaani;
- kinnitati Põhja-Sakala valla 2025. a eelarve koostamise ajakava.

Volikogu eelnõude osas:

- teha muudatusettepanek eelnõule 1-4/384 Maamaksu-määrat kehtestamine;
- esitada volikogule eelnõud:
  - 1-4/397 Suure-Jaani Gümnaasiumi arengukava 2024–2030;
  - 1-4/398 Põhja-Sakala vallale kuuluva kinnistu otsustus-korras võõrandamine Oru pumpla, Jaska küla;
  - 1-4/399 Suure-Jaani linnas Jaama tänav T1, Tallinna tn 16b, Tallinna tn 18a ja Aia tn 2 katastriüksuste ja lähiala detailplaneeringu algatamine;
  - 1-4/401 Põhja-Sakala Vallavolikogu 26.10.2023. a otsuse nr 177 „Loa andmine varaliste kohustuste võtmiseks“ muutmine;
  - 1-4/402 Põhja-Sakala valla lammutustoetuse andmise tingimused ja kord;
  - tutvuti seeniorite ümarlaua muudatusettepanekutega eelnõusse 1-4/381 Põhja-Sakala valla seeniorite ümarlaua põhimäärus, seisukoht ettepanekute suhtes kujundatakse 17.09 istungil;
  - arutati Põhja-Sakala valla arengukava 2023–2030 muudatusettepanekuid ja kujundati ümber seisukoht osade muudatusettepanekute suhtes;
  - arutati Põhja-Sakala valla 2024. a lisaearve muudatusi ja esitati täiendavad ettepanekud;
  - võeti teadmiseks volikogule esitatud eelnõud:
    - 1-4/389 Umbusalduse avaldamine;
    - 1-4/390 Põhja-Sakala Vallavalitsuse liikmete kohustustest vabastamine ja palgaliste vallavalitsuse liikmete ametist vabastamine;
    - 1-4/391 Põhja-Sakala vallavanema valimine;
    - 1-4/392 Põhja-Sakala Vallavalitsuse struktuuri ja liikmete kinnitamine;
    - 1-4/393 Põhja-Sakala Vallavalitsuse palgaliste liikmete ametisse nimetamine;
    - 1-4/394 Viljandimaa Omavalitsuste Liitu esindajate nimetamine;
    - 1-4/395 Eesti Linnade ja Valdade Liitu esindajate nimetamine.
- **Info:**
  - 1) arutati ning otsustati Vastemõisas ja Võhmas toimunud laatade korraldajalt ruumide kasutamise eest renti mitte võtta.

17.09.2024

Sotsiaalküsimustes:

- otsustati eraldada eluruumi tagamise teenuse raames:
  - 1) korter asukohaga Viljandi mnt 11-7, Kõpu alevik tagasiulatavalt tähtajaliselt alates 11.09.2024 kuni 31.12.2024;
  - 2) sotsiaaleluruum asukohaga Viljandi mnt 11-12, Kõpu alevik tagasiulatavalt alates 11.09.2024.a kuni 10.09.2025;
- otsustati hüvitada valla eelarvest isiku üldhooldus-teenuse hoolduskulu vastavalt hooldekodu kehtestatud hoolduskulu komponendile, kuid mitte rohkem kui vallavalitsuse poolt kehtestatud piirmäär.
- **Haridus-, kultuuri- ja spordiküsimustes:**
  - otsustati maksta Olustvere lasteaia Piilu õpetajale kõrgharidusega noore õpetaja toetust vastavalt korrale;
  - Olustvere lasteaia Piilu anti luba jätkata 2024/2025. õppeaastal sobitusrühmadega, nendeks rühmadeks on Sipsik ja Muumi;
  - kinnitati Põhja-Sakala valla 2024. aasta hariduspreemiate saajad.

Kaasav eelarve 2024

Põhja-Sakala valla kaasava eelarve eesmärk on mitte ainult uute projektide elluviimine, vaid ka kodanikuaktiivsuse ja kogukondade vahelise koostöö suurendamine. Elanikel on võimalus kaasa rääkida, kuidas kasutada valla aasta eelarvest 20 000 eurot nii, et see teeks heameelt ning oleks kasulik võimalikult paljudele elanikele.

On sul mõte, kuidas Põhja-Sakala valda paremaks muuta? Anna oma idee teada ja teeme selle koos teoks!

Ideede kogumine

Ideid ootame 1. oktoobrist 31. oktoobrini (k.a.). Ideid saab esitada iseteeninduskeskkonnas SPOKU e-vormil Kaasava eelarve ettepaneku tegemine.

Igaks võib esitada oma idee, mis aitab parandada Põhja-Sakala valla avalikku ruumi. Ideed peavad pak-

kuma avalikku huvi, olema avalikus kasutuses ning tooma kasu kogukonnale. Kaasava eelarve objektiks ei ole valla hallatavate asutuste, sihtasutuste ja muude äriühingutega seotud rajatiste ja hoonete remont või ehitamine. Ettepaneku minimaalne suurus on 1000 eurot ja maksimaalne suurus 10 000 eurot.

Esitatud idee ettepanekus peab olema märgitud:

- 1) esitaja nimi, kontakttelefon, e-posti aadress;
- 2) objekti (idee) nimetus;
- 3) eesmärk ja olulisus (mis on idee eesmärk ja kirjeldus, millise vallas esineva probleemi idee lahendab või millise uue võimaluse avab ning miks on idee teostamine valla eelarvest vajalik ja oluline);
- 4) idee elluviimise kirjeldus;
- 5) sihtrühm (lühike kirjeldus, kes saavad probleemi lahendamise või uue võimaluse avanemisest otsesest

kasu, nimetada hinnangulisest sihtrühma suurus, vanus jm olulised tunnused); 6) eelarve (idee teostamise hinnanguline maksumus); 7) muu oluline info (joonis või kirjeldus sellest, mida oleks idee hindajail lisaks oluline teada, sh esitajate omananus).

Ideede teostatavuse hindamine, hääletus ja elluviimine

Vallavalitsuse moodustatud komisjon analüüsib laekunud ettepanekuid ja kriteeriumitele vastavalt ettepanekud pannakse rahvahääletusele hiljemalt 20. novembril. Hääletada saavad kõik vähemalt 16-aastased Põhja-Sakala valla elanikud. Hääletus toimub elektrooniliselt ning kestab 7 päeva.

Kogusumma jaotatakse vähemalt kahe rahvahääletusel kõige rohkem hääli saanud ettepaneku vahel paikkondade põhiselt, st, et

Esita oma ettepanek 2024. aasta kaasavasse eelarvesse 01.–31.10.2024 iseteeninduskeskkonnas SPOKU.

objektid peavad asuma valla erinevates paikkondades.

Kaasava eelarve hääletusel võitnud ideed viiakse ellu hääletamisest järgneval eelarveaastal ehk antud juhul 2025. aastal. Idee viib ellu või

korraldab selle elluviimise vallavalitsus.

Tutvu Põhja-Sakala valla kaasava eelarve menetlemise korraga (riigiteataja.ee/akt/405092024065).

Lisainfo: arendus- ja hankespetsialist Lembo Neerot, telefon 527 3026, e-post: lembo.neerot@pohja-sakala.ee.

Vallavanema veerg

Vabariigi Valitsuse vahetusejärgselt on eriti tõsiselt hakatud riigieelarve puudujääki vähendama ja kärpekohti otsima. Tegevusena on see kindlasti õige tegevus, isegi, kas ja milliste valdkondade kärped või uued maksud meile elanikena meeldivad. Maksuralli pani suuremat muret tundma valla eelarve seisu ja tuleviku pärast juba suve lõpus. Miks? Sest kui kritiseeritakse riigieelarve seadust ja räägitakse, et vähesed inimesed üldse saavad sellest aru ning sinna saab peita pea kõike, siis omavalitsuse eelarve on oluliselt lihtsam. Kuid eelarve tekkepõhisusele üleminek annab tegeliku pildi siiski vähemalt ühekuulise viivitusega ja riigipoolsed muudatused võivad meie eelarvet mõjutada oluliselt. Täna saame valla lisaelarve volikogus kaks korda loetud ja vastu võetud. Eelarve täiendamise käigus selgus, et sel aastal on meil eelarvega hästi – planeeritud kuludeks vahendeid jätkub ja järgmisse aastasse läheme üle ca 650 000 eurose jäägiga.

Suur tänu raamatupidajatele, eesotsas pearaamatupidaja Sirje Ojaloga, kes on eelarve koostamist vedanud ja selle täitmist jälginud.

Milline saab olema järgmine aasta, sõltub väga palju riigi 2025. aasta eelarvest ja selle kujunemise alustest.

Lisaelarvega vähendatakse tulumaksu laekumise prognoosi 150 000 eurot, samas on suurenenud toetus ca 315 000 eurot, millest suuremad on Siseministeriumist saadav toetus kriiside valmisolekukuludeks

33 899 eurot, riigipoolne toetus Suure-Jaani kooli Täaksi tegutsemiskohale 49 320 eurot, Kõpu põhikooli projektile ERASMUS projekti raames 33 850 eurot, täiendav toetusfond õpetajate palkadeks 74 499 eurot ning hooldusreformi kulude katteks täiendav eraldis 83 000 eurot.

Peamisteks kuludeks lisa eelarves on sotsiaaltoetustele 133 000 eurot, toetus Viljandimaa Arenduskeskusele 10 000 eurot, personalikulud suurenevad 53 289 eurot ja majanduskulud 77 989 eurot. Personalikuludest seoses valimistega 7000 eurot (riigilt), raamatukogude personalikulud suurenevad 5300 euro võrra, Olustvere kooli sotsiaalpedagoogi töötasukulud 19 299 eurot ning Suure-Jaani gümnaasiumi pedagoogide töötasudeks eraldatakse täiendavalt 5000 eurot. Lisaks Tervisekoja personalikulu tõus koos kogu hallatava asutuse eelarve muutmise tulude ja kulude osas. Majandamiskulude peamised muudatused sisaldavad kriisivalmiduse kulusid 33 899 eurot (riigilt), 5000 eurot ettevõtluspäeva korraldamiseks, Suure-Jaani koolile on lisatud 10 000 eurot Tervishoiuameti poolsete ettekirjutuste likvideerimiseks ning kulud esimesele ja teisele klassile Sport Kooli projekti rakendamiseks, kus pool raha tuleb Eesti Olümpiakomiteelt toetusena, Kirivere koolile on lisatud 6000 eurot ja Kõpu koolile 33 850 eurot, mis on saadud sihtotstarbeliste eraldistena, Lahmuse koolile eraldatakse 7000 eurot kooliesise tee korrastamiseks,

muu hariduse tegevusala alla on lisatud 25 000 eurot haridusvõrgu korrastamise analüüsi tellimiseks.

Investeeringukulud suurenevad kokku 217 290 eurot: teedele lisandub 28 900 eurot, 14 000 eurot auto soetus majandusosakonnale ja 16 490 eurot reservfondist eraldatud Suure-Jaani linnas arendamiseks kinnistute ostuks. Majandamiskulude alt on tõstetud investeeringukuludeks Olustvere mänguväljakute renoveerimiseks 17 000 eurot ning Suure-Jaani koolihoone uurimis- ja projekteerimistöödeks 70 000 eurot, Olustvere põhikooli hoone projekteerimiseks on lisatud 54 600 eurot (sh 18 560 eurot reservfondist). 15 000 eurot on tõstetud Kirivere kooli investeeringute alt Vasemõisa lasteaia alla, ning on selgunud lemmikloomade varjupaiga uue hoone ehitamiseks 16 300 täiendava euro eraldamise vajadus.

Äsja võeti volikogus vastu valla arengukava koos väga paljude muudatustega. Arengukava ümber toimunud viimase kolme aasta jooksul saaks kokku kirjutada korraliku õppematerjali, kuidas midagi tegema ei peaks ja mis kõike annab juhtuda, kui selle menetluse käigus vahetuvad ametnikud ning kui samal ajal on poliitiline maastik täis kuristikke.

Kaks aastat tagasi siia tööle asudes vallas kehtivat arengukava polnud, rääkimata selle juurde kuuluvast tegevuskavast (mida polnud üldse). Kui aasta eest saime volikogus arengukava vastu võetud oktoobris, napilt peale nõutud tähtaega, siis

sel aastal saime volikogult jah-sõna septembris – tähtselt. Terve menetluse perioodi peab olema ametis sama ametnik ning üle on vaja vaadata arengukava menetluse kord, et kõik saaks sellest ühtmoodi aru. Rääkides arengukavast endast, siis peamiseks muudatuse objektiks oli tegevuskava tabel, mida on nüüd kaks aastat üles ehitatud. Volikogus muudatusettepanekute hääletamiseks oli üles kirjutatud väga suur hulk muudatusi. Peamiste tegevustena lisandusid sellesse koos summadega Kirivere ja Olustvere koolid, kus mõlemas käib täna juba projekteerimine. Esimese puhul on plaan kooli juurde viia lasteaed, raamatukogu ja noortekeskus ning teise puhul on saadud toetust energiatõhususe meetmetele. Mõlemad ehitused on plaanis 2025. aastal. Tegevuste, summade ja tähtaegadega on markeeritud ka Suure-Jaani kooli arendamine ja ehitus. Korralikud investeeringumbrid on toodud teede ehituses ja lähiajal on plaanis kaks kergliiklusteed.

Täna valla arendusspetsialisti Lembo Neeroti, kes ühines meie meeskonnaga arengukava menetluse keskel ja suutis keerulises seisus olnud menetluse esikujulikult lõpuni vedada.

Väga oluline punkt septembri volikogus oli maamaksu puudutav arutelu ja otsustamine. Teema oli arutlusel juba augusti volikogus. Kehtiva volikogu otsusel alusel oleks riigipoolsete maade ümberhindamiste tõttu tõusnud maamaksuna valda laekuv tulu ca 450 000

eurot ca 600 000 euro peale. Peamiselt oleks see tõus mõjutanud maatulundusmaa sihtotstarbega maade omanikke. Pärast vallavalitsuse ja volikogu komisjoni arutelusid otsustati volikokku saata eelnõu oluliselt vähenetatud maksumääradega. Maamaksu kogumahu tõus saab olema ca 150 000 euro asemel ca 56 000 eurot, ehk ca 13%. Täna maaspetsialist Tiina Linderit, kes valmistab maamaksu võimalikeks vahendusteks ette suure hulga erinevaid versioone.

Vallavalitsus kuulutas äsja välja hanke haridusvõrgu analüüsi koostaja otsimiseks. Täna värskest ametisse valitud abivallavanem Luule Tiirmaad, kes koostas hankele väga hea lähteülesande, mis läbis enne hanke välja kuulutamist ka volikogu komisjoni ja volikogu istungi. Töö käigus tuleb läbi analüüsida vallas kogu haridusvõrk, k.a. huviharidus ning anda hinnang haridusvõrgu seisust 5 ja 10 aasta pärast, kui muudatusi ei tehta, ning pakkuda omalt poolt välja kaks versiooni või ettepanekut võimalikeks muudatusteks.

Koostatav analüüs annab erapooletu ülevaate hetke seisust ja vaatest tulevikku, analüüsi alusel on võimalik asuda koostama haridusvõrgu arengukava või teha seda valla arengukava menetluse protsessi osana. Rahvakoosolekute korraldamine on planeeritud arengukava menetlemise protsessis, mille toimumise aja pakkumine oleks täna ennustamine ja pean õigemaks seda siinkohal mitte teha.

Head meelt teeb Põhja-Sakala Kultuurikeskuse areng, tööga on jõutud olukorda, kus struktuur on kinnitatud ning meeskond komplekteeritud. Soovin kogu meeskonnale lennukaide ideid, head koostööd piirkondade elanike ja eestvedajatega ning teotat.

Tegime vallavalitsuses mõttetalgud, kus said kirja sellised põhimõtteid muutvad strateegilised tegevused, mis muudavad valla töös ja/või elanikel midagi paremaks. Nimekirja sai pikk – üle 50 punkti, mis on tänaseks tehtud. Teise nimekirja said tegevused, mis on pooleli või milleni pole veel jõutud. Selles on tegevusi, mis on valla arengukavas ja/või vallavalitsuse tööplaanis, kuid on ka palju muid tegevusi. Tööpöld on valitsusel pikk ja lai, nimekirjas on 35 punkti, milledest nii mõnedki saavad veel selle aasta jooksul tehtud, samas list täieneb pidevalt.

23. septembril sai täna koalitsioonil täis kaks aastat töötamist. Kirjutan selle aja tegemistest ning tehtud töödest pikemalt juba järgmises Leoles.

Head sügise jätku!

KAREL TÕLP
vallavanem

Mittetulundusliku tegevuse toetuse taotlusvoor on avatud

Head kogukondade esindajad.

Peagi on käes aeg esitada taotlused 2025. aasta mittetulundusliku tegevuse toetuste saamiseks. Taotlusi saab esitada valla kodulehe kaudu SPOKU keskkonnas ajavahemikus 1. oktoobrist kuni 1. novembrini 2025.

Enne taotluse esitamist palume hoolikalt läbi lugeda mittetulundusliku tegevuse toetuste andmise kord. Taotlused peavad vastama selles sätestatud nõuetele. Kuna eelarvevahendid on piiratud, soovime hoolikalt kaaluda, millistele tegevustele toetust taotleda. Projektide tegevused peaksid olema põhjendatud, sihtgrupile vajalikud ning kogukonna kaasamine peab olema selgelt kirjeldatud. Samuti palume välja tuua tegevuste seosed valla arengukavaga. Eelarve peab olema realistlik ja kulud liigiti lahti kirjutatud.

Tegevustoetuse taotluste puhul ei ole abikõlblikud tööjõukulud. Raamatupidamiskulud peaksid olema realistlikud ja põhjendatud. Ürituste korraldamise taotluste puhul ei ole abikõlblikud projektijuhtimiskulud ega õppereiside toetuskulud.

Projekti kaasfinantseeringu puhul peab kaasrahas-tajaks olema fond; eraisik rahastajana ei kvalifitseeru. Mittetulundusühingud, kes saavad seltsitegevuse toetust spordivaldkonna tegevuste või ürituste jaoks, ei saa spordieelarvest samade tegevuste jaoks teistkordset toetust küsida. Toetust antakse spordiüritustele, kus osaleb suur hulk inimesi ja mis on avatud kõigile vallakodanikele. Valla territooriumil korraldatavaid spordiklubide kodumänge ei toetata.

Mittetulundusühingul, kes on saanud toetust, on kohustus kasutada reklaamid ja ürituste korraldamisel valla sümboolikat. Toimunud ürituste kajastamine valla tasandil on alati tervitatav.

14. oktoobril toimub ümarlaud, kus ühe teemana käsitletakse taotluste esitamist SPOKU keskkonnas. Ootame aktiivset osavõttu!

Oluline teada: toetuse taotlejal ei tohi olla komisjoni otsuse tegemise ajal esitamata aruannet varasemalt saadud toetuse kasutamise kohta ega majandusaasta aruannet. Aruanne puudutab vallavalitsuse toetust ning majandusaasta aruanne riiklikku aruandlust.

Ootame teie aktiivset osalemist ja häid projekte!

TIINA SÜNTER
haridus- ja kultuurispetsialist

Külade ja kogukondade esindajad kogunesid ümarlauale

FOTO: TIINA SÜNTER

Põhja-Sakala vallavolikogu kinnitas 29. augustil külade ja kogukondade ümarlaua põhimääruse ning 9. septembri õhtu-poolikul toimus volikogu

esimehe poolt kokku kutsutud ümarlaud.

Ümarlaua päevakorras olid teemad: konkurs „Värvid valda“, valla välissuhted ja arengukava muudatusettepanekud Karel Tõlbi ettekandes ning spordivaldkonna teemad: spordirajatised ja Lehola-Lembitu mängud, mida kandis ette Raivo Nõmm. Toimus elav arutelu ning tehti ka mõned ettepanekud.

Veel arutati KÜSK-i taotlusvoorust taotluse esitamist ning selle sisu. Sel korral esitab taotluse valla kogukondade nimel MTÜ Kodupaik Metsküla.

Spordivaldkonna mõttekoda

18. septembri õhtul kogunesid spordiklubide ja spordialade eestvedajad teistkordselt mõttekotta, et arutada spordivaldkonna teemadel. Kohtumisel jagati teavet mittetulundusühingute, sealhulgas spordiklubide, võimalustest taotleda toetusi ürituste korraldamiseks, tegevustoetusteks ja/või kaasfinantseeringuks. Lisaks tutvustati SPOKU keskkonda, mille kaudu saab esitada taotlusi. Taotluste esitamise tähtaeg on 1. november, kusjuures eelduseks on korrektne aruandlus varasemalt saadud toetuste kohta.

Samuti juhiti tähelepanu huviharidusregistrile, kust leiab kõigi ringide, treeningrühmade ja klubide info. See loob ühtse

FOTO: MARKO REIMANN

infokeskkonna, kus on võimalik leida kogu vajalik teave lastele, noortele ja täiskasvanutele pakutavate tegevuste kohta.

Kohtumise käigus andsid osalejad olulise panuse

Lehola-Lembitu mängude raamistamise, et spordikorraldaja saaks edasi liikuda mängude statuudi koostamise ja tegevuste planeerimisega. Lisaks arutleti esindus- ja rahva-

spordi teemadel, sealhulgas räägiti vajadustest ja võimalustest spordivaldkonna arendamisel.

Täname kaasa mõtlemast!

Piltuudised

FOTO: ERAKOGUST

MTÜ Eesti Noored Perearstid pidasid 5.–6. septembril Vanaõue puhkekeskuses suvekooli.

Ürituse raames käisid 6. septembril perearstidega kohtumas vallavanem Karel Tõlp ja abivallavanem Luule Tiirmaa.

Ettekande jooksul tutvustati valda ja meditsiinivaldkonna kitsaskohti. Tutvustuse käigus anti ülevaade noortele perearstidele ja -õdedele mõeldud toetuse korrast ning siinsetest võimalustest ja vastati küsimustele.

Kas selline kohtumine ja tutvustus toob valda uue perearsti, näitab aeg. Kindlasti peab tegevustega jätkama.

FOTO: MARKO REIMANN

Põhja-Sakala valda külastas 16. septembril Briti suursaadik Eestis Ross Allen. Ta kohtus vallamajas volikogu esimehe Aino Viinapuuga ja vallavanem Karel Tõlbiga. Diplomaat tundis huvi meie valla hariduselu ja majanduse käekäigu vastu. Seejärel suundus ta kohtuma Suure-Jaani ja Võhma kooli õpilastega.

HEAD PÕHJA-SAKALA VALLA VANEMAEALISED!

ÜHINE ÜMARLAUAGA: ÜHESKOOS SUUREMA MÕJU JA JÕU NIMEL!

Senioride ümarlaud

neljapäeval, 10. oktoobril kell 14.30 Suure-Jaani kultuurimajas.

Päevakorras:

1. Abivallavanem Luule Tiirmaa annab ülevaate tegevustest oma valdkondades.
2. Terviseprofili tutvustab Kristi Liivson.
3. SPOKU keskkonnas taotluste ning aruannete esitamine: Marko Reimann.

Kutsume üles kõiki vanemaealisi ja senioride ühendusi meiega liituma, sest ainult koos tegutsedes on meie ettepanekutel ja ettevõtmistel suurem kaal ja mõju. Kui te pole veel ümarlaual osalenud, kuid tunnete huvi ja soovite kaasa lüüa, ootame teid oktoobrikuise ümarlaua – andke palun oma osalemissoovist teada! Samuti ootame tagasi kõiki, kelle osalemine on ajutiselt katkenud – andke julgelt märku ja tulge kohale! Ühisel panustamisel loome tugevama kogukonna!

Muudatused maakonnaliinide sõiduplaanides

Hea bussiga reisija!

Alates 16. septembrist muutusid bussiliinide nr 58A, 58D, 58E, 58F, 59A, 59B, 59C, 59D, 59E, 59F, 59G ja 59H sõiduplaanid:

- Liinidel nr 58A, 58D, 58E, 58F, 59A, 59D, 59F, 59G ja 59H korrigeeriti bussipeatuste nimesid vastavalt Põhja-Sakala Vallavalitsuse 07.08.2024 korraldusele nr 499.
- Liinidel nr 59B ja 59C lisaks bussipeatuste nimede korrigeerimisele vastavalt muudeti osaliselt peatuste läbimise aega sihtkohta jõudmisel.
- Liinil nr 59E muudeti tööpäevadel nõudeliini osa Võhma-Kõo-Võhma põhiliiniks. Nädalavahetustel jääb endiselt nõudeliini osa kehtima. Korrigeeriti ka peatuste läbimise aega alates Soomevere bussipeatusest.

Sõiduplaanid on leitavad peatus.ee ja transport.viljandimaa.ee/soiduplaanid/.

Viljandimaa
Ühistranspordikeskus

KOGUMISRINGIDE TOIMIMINE JÄÄTMEVEOS

Põhja-Sakala vald tuleb meelde, et korraldatud jäätmeveo raames on võimalik anda üle peale segaolmejäätmete, biolagunevate köögi- ja sööklajajäätmete, paberi- ja kartongijäätmete, segapakendi ning klaaspakendi ka suurjäätmeid, aia- ja haljastujäätmeid ning elektri- ja elektroonikaseadmeid. Suurjäätmed, aia- ja haljastujäätmed ning elektri- ja elektroonikajäätmed viiakse ära AS-i Eesti Keskkonnateenused poolt kogumisringide raames kõikidelt jäätmevaldajalt, kes vedu soovivad. Täpsem info kogumisringide toimise osas toodud allpool.

- Suurjäätmete kogumisringid toimuvad vähemalt kord kahe kuu jooksul. Suurjäätmete üleandmine on tasuta, 3,66 €/m³.
- Veo tellimisel peab jäätmevaldaja andma jäätmevedajale teada äraantavate jäätmete ligikaudse koguse ja mahu.
- Jäätmed peavad olema paigutatud jäätmevedajale ligipääsetavale kohale (nt segaolmejäätmete konteineri kõrvale). Asukohta võiks vajadusel vedajaga eelnevalt kokku leppida.

Üle saab anda: vana mööbel, peeglid, suured pörandavaibad, kardinapuud, madratsid jms.

- Aia- ja haljastujäätmete üleandmine on võimalik tiheasustuses ja külakeskuse maa-alal asuvatele jäätmevaldajatele.
- Kogumisringid toimuvad ajavahemikus 1. aprill kuni 30. november kord kuus. Jäätmed tuleb pakendada kuni 150L eelistatavalt läbipaistvasse kotti, et kotis olevad jäätmed oleksid hõlpsasti tuvastatavad. Vajadusel saab sobivad kotid osta vedajalt.
- Kui aia- ja haljastujäätmete kott sisaldab võõriseid, on jäätmevedajal õigus jätta kott vedamata.
- Aia- ja haljastujäätmete üleandmine on tasuta, 0,28 €/150L.

Üle saab anda: pehmed haljastujäätmed (lehed, muru, heki pügamisel tekkinud oksad, taimed jms).

- Elektri- ja elektroonikaseadmete veoring toimub kord kvartalis.
- Jäätmete üleandmine on TASUTA.

Üle saab anda: erinevad elektri- ja elektroonikaseadmed (kõik, millel on juhe järgi või patarei/aku käib sisse).

- Selleks, et teenust saada tuleb esitada teenuse tellimus järgnevalt:
- Tellimust saab esitada telefoni teel 4355025 või e-kirjaga viljandi@keskkonnateenused.ee.
  - Tellimuse esitamisel teada anda tellimuse aadress, jäätmete ligikaudne maht kuupmeetrites ja loetelu mida ning mitu eset üle anda soovitakse (haljastujäätmete puhul, mitu kotti soovitakse üle anda).
  - Kortermajade puhul, kus on toimiv ühistu, tuleb kogumisringide tellimus esitada ühistu poolt.

PUULEHTEDE KOGUMINE SUURE-JAANIS JA VÕHMAS

Alates 1. novembrist on võimalik haljastujäätmete konteineritesse viia kokku riisunud puulehti ja väiksemaid oksa.

Konteinerid asuvad:

- Suure-Jaanis, tööstusala Nigula tänava lõpus olevas parklas ning
- Võhmas, Kauba tänav 6 juures.

Palume tähele panna, et konteinerisse võib panna AINULT lehti ja väiksemaid oksa lahtiselt, ilma kilikottideta. Muud jäätmed ei ole konteinerisse lubatud.

Kordame üle - kilikotte ei tohi konteinerisse panna, ainult lehed ja väiksemad oksad on lubatud.

Põhja-Sakala Kultuurikeskuse huviringid 2024–2025

Esmaspäev

Suure-Jaani kultuurimaja, Ilmatari tn 9
kell 10–14 käsitööring / juhendaja Maive Ottas, telefon 5612 2488
kell 12–13 eakate võimlemine / telefon 437 1386
Suure-Jaani Kool, Tallinna tn 24
kell 19–21 naisrahvatantsurühm **Suure-Jaani** / juhendaja Merilin Metsatsirk, merililmetsatsirk@gmail.com

Võhma Vaba Aja Keskus, Kauba tn 1
kell 16.30–18 rahvatantsurühm **Tald ja Apsat** / juhendaja Heli Tammai, telefon 5814 5875
kell 18.30–20.30 segakoor **Leelo** / juhendaja Mait Reimann, telefon 5661 6753
kell 18–20 **Võhma Linna Teater Rassijad** / juhendaja Olev Rass, telefon 5333 4654

Suure-Jaani Kooli Tääksi õppekoht
kell 19–21 segarahvatantsurühm **Õerutajad** / juhendaja Eve Rink, telefon 525 6144 (ootavad uusi liikmeid)

Teisipäev

Suure-Jaani kultuurimaja, Ilmatari tn 9
kell 16–17.30 simmanitantsurühm **Hilised õied** / juhendaja Tiiu Siim, telefon 518 5151
kell 17.30 naisansambel **Meelespea** / juhendaja Riina Mankin, telefon 516 9558
kell 19–21 segakoor **Ilmatari** / juhendaja Riina Mankin, telefon 516 9558

Suure-Jaani Kool, Tallinna tn 24
kell 19–21 segarahvatantsurühm **Loits** / juhendaja Jaanika Reier, telefon 504 1024 (ootavad uusi liikmeid)

Sürgavere spordihoone, Sürgavere tee 11
kell 14–16 eakate tantsurühm **Südikad** / juhendaja Helgi Linnas, telefon 5332 1335
kell 19–21 Sürgavere näitering / juhendaja Malle Kukk, telefon 5192 4083

Võhma Vaba Aja Keskus, Kauba tn 1
kell 17.30–19 rahvatantsurühm **Lilleke** / juhendaja Merilin Metsatsirk, merililmetsatsirk@gmail.com (toimumiskoht kokkuleppel)

Võhma Kool, Veski tn 12
(kellaeg kokkuleppel) **Noorte lauluring** / juhendaja Vahur Aasaküla, telefon 5693 5683

Vastemõisa rahvamaja
kell 10–14 käsitööring **Vallatud Teljed** / juhendaja Tiiu Rusi, telefon 5192 4237 (ootavad uusi liikmeid)
kell 17.30–19.30 naisrahvatantsurühm **Vastsed Naised** / juhendaja Reelika Poroson, telefon 5627 1134

Kõo teenuskeskuse saal
kell 11 memmede tantsurühm **Labajalg** / juhendaja Aire Ojalill, tel 521 0366

Kolmapäev

Suure-Jaani kultuurimaja, Ilmatari tn 9
kell 16–18 kitarriring / juhendaja Kalev Saarva, telefon 520 8397
kell 17.30–19 line-tants **Hearts & Flowers** / juhendaja Malle Ailt, telefon 437 1386
kell 19–22 näitering **TegeltKah** / juhendaja Margus Mankin, telefon 524 2662

Suure-Jaani Kool, Tallinna tn 24
kell 19–21 naisrahvatantsurühm **Suure-Jaani** / Merilin Metsatsirk, merililmetsatsirk@gmail.com

Võhma Vaba Aja Keskus, Kauba tn 1
kell 17–19 kapell **Pilistvere Pillimehed** / juhendaja Mait Reimann, telefon 5661 6753
kell 18–20 **Võhma Linna Teater Rassijad** / juhendaja Olev Rass, telefon 5333 4654

Vastemõisa rahvamaja
kell 15.45–18.45 muusikaring / juhendaja Heidi Oja-Kalberg, telefon 5348 3452 (ootavad uusi liikmeid)
kell 17.30–19.30 naisrahvatantsurühm **Vastsed Naised** / juhendaja Reelika Poroson, telefon 5627 1134
kell 19–21 segarahvatantsurühm **Õerutajad** / juhendaja Eve Rink, 525 6144 (ootavad uusi liikmeid)

Paala rahvamaja, Keskuse tn 4
kell 10–14 käsitööring **Nobedad** / juhendaja Tiiu Rusi, telefon 5192 4237
kell 14–15.30 ansambel **Metsalilled** / juhendaja Age Einulo, telefon 510 1319
kell 15.30–17 eakate tantsurühm **Tilder** / juhendaja Merilin Metsatsirk, merililmetsatsirk@gmail.com

Sürgavere spordihoone, Sürgavere tee 11
kell 19–21 Sürgavere naisrahvatantsurühm / juhendaja Piret Varjund, telefon 511 9107

Neljapäev

Suure-Jaani kultuurimaja, Ilmatari tn 9
kell 12–13 eakate võimlemine / telefon 437 1386
kell 16–17.30 simmanitantsurühm **Hilised Õied** / juhendaja Tiiu Siim, telefon 518 5151
kell 19–21 segakoor **Ilmatari** / juhendaja Riina Mankin, telefon 516 9558

Suure-Jaani Kool, Tallinna tn 24
kell 19–21 segarahvatantsurühm **Loits** / juhendaja Jaanika Reier, telefon 504 1024 (ootavad uusi liikmeid)

Olustvere põhikool, Müüri tn 2
kell 19–21 segakoor **Lehola** / juhendaja Agnes Kurg, agnes.kurg@olustvere.edu.ee

Võhma Vaba Aja Keskus, Kauba tn 1
kell 12–16 käsitööring / juhendajad Heli Lehis, telefon 5668 8299; Riina Pakane telefon 5692 8249

Võhma Kool, Veski tn 12
(kellaeg kokkuleppel) **Noorte lauluring** / juhendaja Vahur Aasaküla, telefon 5693 5683

Vastemõisa rahvamaja
kell 10–14 käsitööring **Vallatud Teljed** / juhendaja Tiiu Rusi, 5192 4237 (ootavad uusi liikmeid)
kell 18–20 näitering **Poolvillased** / juhendaja Erika Tetsmann, telefon 520 6161 (ootavad väga uusi liikmeid)

Reede

Suure-Jaani kultuurimaja, Ilmatari tn 9
kell 13.30 **Suure-Jaani puhkpilliorkester** / juhendaja Rein Vendla, telefon 520 5422
kell 18–20 kitarriring / juhendaja Kalev Saarva, telefon 520 8397

Võhma Vaba Aja Keskus, Kauba tn 1
kell 17.30–19 rahvatantsurühm **Lilleke** / juhendaja Merilin Metsatsirk, merililmetsatsirk@gmail.com (toimumiskoht kokkuleppel)
Breik / juhendaja Marek Tamm, telefon 5815 0518 (kellaeg ja toimumiskoht kokkuleppel)

Paala rahvamaja, Keskuse tn 4
kell 10–14 käsitööring **Nobedad** / juhendaja Tiiu Rusi, telefon 5192 4237

Laupäev

Võhma Vaba Aja Keskus, Kauba tn 1
kell 10.30–12.30 **puhkpillistuudio** / juhendajad Bert Langelier / Mait Reimann, telefon 5661 6753

Pühapäev

Suure-Jaani kultuurimaja, Ilmatari tn 9
kell 14–18 ansambel **AG** / juhendaja Age Einulo, telefon 510 1319

Võhma Vaba Aja Keskus, Kauba tn 1
kell 14–17 puhkpillistuudio / juhendaja Anton Kogan, telefon 5647 5474

Vastemõisa rahvamaja
kell 16.30–20 näitering **Poolvillased** / juhendaja Erika Tetsmann, telefon 520 6161 (ootavad väga uusi liikmeid)

Pilistvere rahvamaja
kell 18 segarahvatantsurühm **Pilistvere Pilgar** / juhendaja Ülle Ant, telefon 505 8977

Suure-Jaani kultuurimaja, Ilmatari tn 9
(kellaeg kokkuleppel) **klubi Meelespea** (1 kord kuus) / juhendaja Ully Hansen, telefon 515 4013

Võhma Vaba Aja Keskus, Kauba tn 1
kell 12–14 eakate keskpäevatund (1 kord kuus) / juhendaja Riina Pakane, telefon 5692 8249 (kellaeg kokkuleppel) **Õmbuluring** (1 kord nädalas) / juhendaja Mall Vesilo, 5331 1607 (toimumiskoht Jaama tn 7, Võhma)

Perearst Helve Kansi: Me ei teadvusta endale nakkushaiguste ohtlikkust

Perearst Helve Kansi tuletab lapsevanematele meelde, et uue kooliaasta alguses tuleks üle vaadata ka lapse vaksineerimise seis. Lapse koolieelne vaksineerimiskalender sisaldab kaitset 12 nakkushaiguse vastu.

Perearst Helve Kansi soovib lapsevanematel koos perearsti või pereõega üle vaadata oma laste vaksineerimise seis ja teha vajalikud vaksineerimised esimesel võimalusel. Enne esimesse klassi minekut peaks perearsti juures tehtud olema vaktsiin, mis annab kaitse difteeria, teetanuse, läkaköha ja lastehalvatuse vastu. Lisaks peaks laps olema saanud kooli alguseks kaitse ka leetrite, mumpsi ja punetiste vastu.

„Selleks, et oleksime teadnud nakkushaiguste suhtes kaitstud on vajalik saavutada karjaimmuunsus, et haigused ei leviks. See tähendab, et kõik, kellel ei ole tervislikel põhjustel vaksineerimine vastunäidustatud, oleksid vaksineeritud,“ selgitas Kansi. Karjaimmuunsus annab kaitse ka nendele lastele ja täiskasvanutele, keda ei saa vaksineerida, kas tugeva allergia või immuunpuudulikkuse tõttu.

„Seni oleme karjaimmuunsuse saavutanud ja

seetõttu ei ole me ka eriti nende haigustega kokku puutunud. See on jätnud aga eksliku mulje, et neid haiguseid ei ole enam olemas ja me ei teadvusta enam nende nakkushaigustega kaasnevat ohtu,“ sõnas Kansi. „Kõik need ohtlikud nakkushaigused hakkavad aga üha rohkem levima kui üldine vaksineerituse tase langeb.“ „Oma armastatud lapse kaitseta jätmise haiguste tõhus vaktsiin, ei ole seda riski väärt,“ pani Kansi lastevanemate südamele.

Terviseameti peadirektori asetäitja Mari-Anne Härma sõnul ei ole tänu vaksineerimisele mitmeid ohtlikke nakkushaigusi Eestis juba aastaid nähtud, kuid enamik neist on endiselt vaid ühe lennu- või laevareisi kaugusel. „Näiteks on ka sel aastal Eestis diagnoositud mitmeid leetrite ja läkaköha juhtumeid. Tegemist on ägedate haigustega, mis levivad endiselt paljudes Euroopa riikides. Selleks, et kaitseda oma lapsi ning nende raskete haiguste laiema levikut Eestis ära hoida, on oluline jälgida lapse vaksineerimiskalendrit ja teha kõik vaksineerimised õigeaegselt,“ ütles Mari-Anne Härma.

Kooliteed alustava või kooli vahetava lapse muu-

de dokumentide hulgas peab olema väljavõte lapse tervisekaardist, kuhu on kantud kõik lapsele juba tehtud vaksineerimised. Lapsele tehtud vaksineerimisi saab näha Terviseportaalil. Kui Terviseportaalil ei ole lapse vaksineerimised näha, tuleks oma perearstilt paluda, et ta andmed Terviseportaalil kannaks.

Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) soovitusel peab nakkushaiguste leviku vältimiseks olema vaksineeritud vähemalt 95% lastest. 95%-line vaksineerimisega hõlmatus aitab tagada elanikkonna piisava kaitse ja takistab nakkushaiguste levikut vaksineerimata inimeste seas.

Viljandimaal oli 2023. aasta seisuga 2-aastastest lastest leetrite, mumpsi ja punetiste vastu vaksineeritud 79% ning difteeria, teetanuse, läkaköha, poliomieliidi, *Haemophilus influenzae* tüüp B ja B-viirushepatiidi vastu 77%. 8-aastastest lastest vaksineeriti õigeaegselt difteeria, teetanuse, läkaköha ja poliomieliidi vastu 86%. 14-aastastest oli leetrite, mumpsi ja punetiste vastu õigeaegselt korduvvaksineeritud vaid 77% ja 16-aastastest difteeria, teetanuse ja läkaköha vastu korduvvaksi-

neeritud 79%.

„Vaktsiinid on kõige tõhusamad, kui neid teha vaksineerimiskalendri järgi. Kui aga laps on immuniseerimiskavast maha jäänud, siis perearstikeskuses on võimalik uus plaan koostada, kus me arvestame lapse vanust ja eelnevat vaksineeritust,“ selgitas Kansi.

Riikliku immuniseerimiskava eesmärk on tagada laste ja noorukite õigeaegne vaksineerimistega hõlmatus. Selleks hangib riik kõik kavas ettenähtud vaktsiinid. Eestis võimaldatakse tasuta vaksineerimist lastele ja noortele tuberkuloosi, B-viirushepatiidi, rotaviirusnakkuse, difteeria, teetanuse, läkaköha, punetiste, leetrite, mumpsi, lastehalvatuse, HPV ja b-tüübi hemofiilusnakkuse vastu. Täiskasvanuid vaksineeritakse difteeria-teetanuse vastu iga kümne aasta tagant. Samuti võimaldatakse tasuta gripivaktsiini riskirühmadele, sh kuni 7-aastastele lastele.

TERVISEKASSA,
TERVISEAMET,
EESTI PEREARSTIDE SELTS

Rohkem infot:
www.vaktsineeri.ee.
Vaata ka: Lapse koolieelne vaksineerimiskalender.

Riina Sikkut: vaimse tervise probleemide korral märka, tunne ja tea, kust abi leida

10. septembril tähistatakse rahvusvahelist suitsiidienetuspäeva. Igal aastal sureb Eestis suitsiidi tõttu ligikaudu 200 inimest. Suitsiidide ennetamine on ühiskonnas kõigi vastutus: õigeaegse märkamisega on võimalik päästa nii mõnigi elu.

Terviseminister Riina Sikkuti sõnul on esimeseks sammuks vaimse tervise häbimärgistamise vähendamine. „Vaimse tervise probleemid ei olene vanusest või soost. Neid võib esineda meil kõigil ja need võivad nii tabada ootamatult kui ka kujuneda pika aja jooksul. Seega on ka võimalusi ennetada ja abistada väga erinevaid - tähtis on märgata, ära tunda ja teada, kust abi leida,“ sõnas Sikkut ning lisas, et samal ajal on riik võtnud

eesmärgiks suurendada teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti.

Sotsiaalministeeriumi vaimse tervise osakonna ekspert ja suitsiidienetuse tegevuskava projekti juht dr Zrinka Laido sõnul on suitsiidide ennetamisel üks võtmekohti kogukonna ja lähedaste tugi. „Sotsiaalne toetus on üks tugevamaid suitsiidide ennetamise vahendeid. Tugevad kogukondlikud sidemed aitavad vähendada üksildust ja tõrjutust. Tihti võib piisata ühest avatud vestlusest,“ selgitas ta.

Eelmisel aastal suri Eestis suitsiidi tõttu 192 inimest. Riskialtimad on mehed ja noored, pea 75% surmadest esineb meeste seas. Lisaks kaotatud eludele mõjutab sündmus tugevalt peresid ja kogu-

kondi, iga mõjutab suitsiidi keskmiselt 135 suitsiidi teinud inimese lähikondlast. See tähendab, et suitsiidi tõttu kannatab igal aastal umbes 27 000 inimest.

Zrinka Laido sõnul on enesetappude ennetamisel kõige olulisem avatud suhtlemine.

„Meie kohustus on pakuda tuge ja lootust neile, kes seda vajavad. Julge küsida ja abi pakkuda,“ rääkis ta ja lisas, et suitsiidide ennetamine on meie kõigi vastutus.

Kui kahtlustad, et inimese, kellega suhtled, võib kaaluda enesetappu, on ülioluline seda otse küsida. See võib avada ukse abi saamiseks ja aidata päästa kellegi elu.

Suitsiidimõtetega saab abi:

Lasteabi: 116111 (24 h)
Ohvriabi kriisitelefoni 116006 (24 h)
Emotsionaalse toe ja hinge-
hoiu telefon: 116123 (24 h)

Psühhiaatriakliiniku valvetuba Tallinnas: 617 2550 (24 h)
Psühhiaatriakliiniku valvetuba Tartus: 731 8764 (24 h)
Psühhiaatriaosakonna valvetuba Pärnus: 516 0379 (24 h)
Psühhiaatriakliiniku valvetuba Viljandis: 435 4255 (24 h)
Erakorralise meditsiini osakond Ahtmes: 331 1074 (24 h)
Erakorralise meditsiini osakond Narvas: 357 1795 (24 h)
Kiirabi: 112 (24 h)

SOTSIAAL-
MINISTEERIUM

Hooldekodus elavatele inimestele lõpetatakse üksi elava pensionäri toetuse maksmine

Sotsiaalministeerium saatis kooskõlastusringile eelnõu, millega lõpetatakse tuleva aasta esimesest jaanuarist hooldekodus elavatele inimestele üksi elava pensionäri toetuse maksmine. Muudatus tuleneb mullu juulis jõustunud hooldereformist, millega vähendati inimeste omaosalust hooldekodukoha tasumisel.

„Hooldereformi tulemusel tasub avalik sektor hooldekodu kohatasust hoolduskomponendi, mis on keskmiselt 590 eurot. Seetõttu ei ole täiendav 200-eurone aastaskorra makstav sotsiaaltoetus hooldekodus elavatele vanaduspensionistidele enam eesmärgipärane,“ sõnas sotsiaalkaitseminister Signe Riisalo. Üksi elava pensionäri 200-eurose toetuse eesmärk on aga toetada neid pensionäre, kes elavad üksi ja mitte hooldekodus.

Hooldereformi tulemusena ei tasu hooldekodus elavad pensionärid enam täies mahus hooldekodus elamise kulusid ning sellest tulenevalt lõpetatakse alates 2025. aastast pensionäritoetuse maksmine üldhooldekodus ja erihooldekodus elavatele ja kogukonnas elamise teenust saavatele isikutele.

200-eurost üksi elava pensionäri toetust maksab riik vanaduspensionistidele üksi elavale pensionäriks, kelle sissetulek jäi alla pensionäritoetuse maksmise määra (2024. aastal 853 eurot). Erand on seni kehtinud ööpäevaringset hooldusteenust saavale vanaduspensionistidele inimestele, kelle puhul ei kontrollitud üksi elamist, vaid pensionäritoetust maksti, kui tema vanaduspensionistide suurus oli alla pensionäritoetuse maksmise määra.

Prognooside kohaselt ei maksta pensionäritoetust 2025. aastal ca 6700 isikule. 2023. aastal sai pensionäritoetust koos hoolekandeametuse olevate isikutega 63 500 isikut. Prognooside kohaselt vähenevad riigieelarve kuld 2025. aastal ligikaudu 1 340 000 eurot ja 2026. aastal ligikaudu 1 380 000 eurot, jõudes 2028. aastaks 1 540 000 euroni.

SOTSIAALMINISTEERIUM

Teenustega seotud menetlustähtaegade pikenemisest

2025. aasta riigieelarve kärpeme tulemusena muutuvad peretoetuste, pensionide ja puude raskusastme tuvastamise menetlustähtajad.

Hüvitiste menetlemine

Alates 2025. aastast pikenevad peretoetuste, vanemahüvitise, elatisabi, kogumispensionit täiendavad sissemaksete (KOPS), lapsepuhkuse ja puudega lapse vanema lisapuhkepäevade tasu menetlemine seniselt 10 tööpäevalt 30 tööpäevani.

Lisainfo: Artur Panov, Sotsiaalkindlustusameti hüvitiste osakonna perehüvitiste valdkonna nõunik tel 5352 2842, Artur.Panov@sotsiaalkindlustusamet.ee

Pensionite menetlemine

Pensionitaotluste, sealhulgas vanadus-, töövõimetus- ja toitjakaotuspensionit menetlustähtajad pikenevad seniselt 15 tööpäevalt 30 tööpäevani. See puudutab ainult esmakordseid taotlusi ja neid, kes taotlevad oma pensionit ümberarvutamist. Alates 2025. aastast muutub ka pensionite ja sotsiaaltoetuste väljamaksmise kuupäev – senise 5. kuupäeva asemel tehakse maksed alates 5. kuupäevast ja sellele järgneva kahe tööpäeva jooksul.

Lisainfo: Alla Himma, Sotsiaalkindlustusameti hüvitiste osakonna pensionit teenuse juht 5886 8904, Alla.Himma@sotsiaalkindlustusamet.ee

Puude raskusastme tuvastamine

Puude raskusastme tuvastamise menetlustähtaeg pikeneb seniselt 15 tööpäevalt 30 tööpäevani, millele võib lisanduda kuni 10 tööpäeva toetuse määramiseks. See võib oluliselt pikendada ootust vajalike toetuste ja teenuste saamisel, nagu rehabilitatsiooniteenus ja puudega seotud soodustused. Korduvekspertiisi teade saadetakse vähemalt 50 päeva enne, kuid menetlustähtaega hakatakse lugema taotluse esitamisest, mistõttu võib tekkida vahe otsuse tegemisel.

Lisainfo: Kalev Härk, Sotsiaalkindlustusameti ekspertiisitalituse juhataja 5884 9871, Kalev.Hark@sotsiaalkindlustusamet.ee

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Noortega käsikäes noorte heaks!

Talgupäev noortekeskuse juures.

Suure-Jaani Noortekeskus osales kevade alguses Haridus- ja Noorteameti poolt välja kuulutatud „Noorte Heaks 2024“ projektikonkursil, mida rahastas Haridus- ja Teadusministeerium. Projekti eesmärgiks oli muuta meie armas kodukoht noortele atraktiivsemaks ja võimaluste rohkemaks, kaasates ka meie noori avaliku ruumi kujundamisesse. Projekti õnnestumiseks tegime koostööd erinevate osapooltega, et välja selgitada noorte soovid ja vajadused. Korraldasime koostöös noortevolikogu liikmetega Ideeöö, suhtlesime palju

noortega, valla spordikorraldaja ja koolitöötajatega. Ja nii see idee meil kasvas.

Aprillis tuli lõpuks ka rõõmusõnum, meie projekt sai täisrahastuse, ehk siis meil oli võimalik soetada aktiivseid vahendeid noorte heaks lausa 8407 euro väärtuses. Täna on kõik projektis kirja pandud vahendid soetatud ja saame neid suure tänutundega oma tegevustes aktiivselt kasutada.

Kuna mitmed projektiga seotud vahendid olid planeeritud just meie vabaaja väljakule, siis alustasime oma projekti talgupäevaga. Selleks, et uued vahendid

Sup-laua matk Navesti jõel.

Betoonist pinksilaud leidis aktiivset kasutust valla huvihariduspäeval.

FOTOD: ERAKOGUST

end meie juures mõnusalt ja mugavalt tunda saaks ja ka noortel neid parem kasutada oleks, korraldasime kevadisel koolivaheajal ühe mõnusa ühise talgupäeva, et noortekeskuse hoov korda sättida ja suvehooajaks valmis seada. Peale tööd grillisime ja tundisime rõõmu ühisest tegevusest.

Samal ajal alustasime vahendite ja atraktsioonide

tellimisega ning maikuu oli meie jaoks nagu jõulupüha – kogu aeg tuli „kingitusi“. Projektiga saime endale osta erinevaid atraktiivseid vahendeid: näiteks saime soetada endale jooksulindi ja sõudeergomeetri ning kohandasime oma vana arvutiklassi ümber mini-jõusaaliks, et noored saaksid oma üleliigse energia mõistlikult välja elada. Juhendame

nüüd jõudsalt noori, et masinate kasutamine ohutult ja sihtotstarbeliselt läheks. Aitäh Raivole ja Markole, kes aitasid masinad kokku panna ja paigaldada, ning Fredile, kes abistas elektritöödega.

Järgmisena jõudsid meieni kaks mega-supplauda ja päästevestid 12-le, sest just niipalju „supitajaid“ mahub korraga meie kahele mega-

suplauale. Esimese matka korraldasime Navesti jõel juba kevadel, aga ka suvel said aerulauad mõnusalt tööd meie suvelaagrites. Need on tõeliselt ägedad ja turvalised sõiduvahendid, millega veekogude peal seigelda.

Suve alguseks olid kohale jõudnud ka ülejäänud vahendid: Betoonist väli-lauatenniselaud, uued jalgpalliväravad ja pallid, 180 cm läbimõõduga pushball, suured lumetuubid meie kelgumäele ning noolemäng sisetingimustesse. Vahendid on saanud juba praegu suurt kasutust meie suvistes tegevustes ja laagrites ning kindlasti leiavad suurt kasutust ka uuel noortekeskuse hooajal.

Suur-suur tänu Haridus- ja Noorteametile ning Haridus- ja Teadusministeeriumile projekti toetamise eest. See võimaldab meil pakkuda meie noortele palju aktiivseid tegevusi aastaringi. Oleme rõõmsad ja tänulikud!

MARLEN SILM

Noorte heaks 2024

projektijuht

Suure-Jaani Noortekeskuse

juhataja

Ära lange pettuse ohvriks: praktilised nõuanded veebikelmuste vältimiseks

Veebikelmused muutuvad järjest keerukamaks, kus kurjategijad kasutavad aina uuenduslikumaid tehnilisi lahendusi inimeste petmiseks. Kasutusele on võetud üha nutikamad, sageli igapäevast veebikäitumist matkivad skeemid, milles ei pruugi ka teadlik veebikasutaja kohe midagi kahtlustada. Seeläbi on võimalik kaotada nii raha, väärtuslikke andmeid kui ka lubada enda arvutisse, nutiseadmesse toimetama kurjategijad. Statistiliselt on veebikelmustega tekitatud kahjusummad aastast aastasse tõusvas joones. Kui eelmisel aastal kaotas Eesti inimene kelmidele 8 miljonit eurot, siis käesoleva aasta 8 kuu seisuga oli selleks summaks juba ligikaudu 5 miljonit. See tähendab, et iga päev kaotab keegi kõik enda säästunud ning lisaks olemasolevale rahale on petturitele saatmiseks võetud ka erinevaid laene. Kuna igapäevaelu liigub järjest rohkem digimaailma, on oluline olla teadlik erinevatest küberohtudest ja olla kursis, millised veebikelmused

meil liiguvad ning kuidas end nende eest kaitsta.

Levinuimad veebikelmused:

1. **Õngitsuskirjad.** Petturid saadavad e-kirju ning SMS-e, mis tuleksid justkui usaldusväärsest allikast – näiteks pangast, politseist või Omnivast. Tekstis olevad lingid viivad aga võltsitud veebilehtedele, kus palutakse sisestada erinevat infot. Kurjategijad üritavad seeläbi välja petta pangakontode andmeid, paroole või isikuandmeid. Skeemid on muutumas järjest täpsemaks ja isikupärasemaks. Kasutatakse autentseid logosid ja näiliselt korrektseid aadresse. Samuti võivad liba veebilehed olla originaaliga äravahetamiseni sarnased.

2. **Petukõned.** Petturid võtavad inimestega otse telefoni teel ühendust, teeseldes, et nad esindavad näiteks pank, politseid või tehnilise toe teenust ja üritavad saada kätte isiklike andmeid ning PIN-koode. Enamasti räägib kõneleja vene keeles.

3. **Investeeringiskelmused.** Krüptovara populaarsuse tõusuga on ka petturid leidnud uusi viise, kuidas inimesi eksitada. Levinud on skeemid, kus pakutakse investeerimisvõimalusi, lubades kiiret kasumit, kuid tegelikult jääb kannatanu enda rahast ilma.

4. **Võltsitud veebilehed ning ahvatlevad müügi-kuulutused.** Tegemist on enamasti liba e-poodide või erasikute müügikuulutustega, kus pakutakse ülisoodsate hindadega kaupa, mida tegelikkuses ei eksisteeri. Suhtlus toimub seni kuni ostja on teinud ülekande, misjärel müüja kaob ega vasta kirjadele.

5. **Armukelmused.** Suhtlus põhineb romantilisel või seksuaalsel illusioonil, et petta ohvri raha või isikuandmeid. Skeemis tutvustab kelm end sageli vale nime ja identiteedi all, kasutades sotsiaalmeedia keskkondi, tutvumissaite või suheldakse e-kirja teel. Sageli kasutatakse ohvri poolt saadetud intiimset sisu raha väljapressimiseks.

6. **Soodsad laenupakumised, pärandused ja lotovõidud.** Laenu saamiseks tuleb maksta erinevaid tasusid ning maksed teha teises riigis asuval pangakontole. Inimese raha läheb tegelikult kelmi kontole ning mingit laenu ta ei saa. Võitude puhul on enamasti tegemist Facebooki tehtud libalehega, millel on vähe jälgijaid. Lehel lubatakse hinnalise eseme võitu ning suunatakse enda andmeid sisestama. Peale seda teevad kelmid ohvri pangakontolt soovimatuid tehinguid.

7. **Kullerpettused.** Müügi- või ostukuulutuse peale võtab ühendust huviline ning pakub eseme kohale toimetamiseks kullerteenust ning suunab ohvri libalehele enda andmeid sisestama. Seeläbi võib kaotada pangakontolt raha või kasutab kelm saadud isikuandmeid uute pettuste toimepanemiseks.

8. **Rendipettused.** Pakutakse üürile väljamõeldud kortereid või muud kinnisvara, nõudes üürnikelt ettemaksu enne lepingu allkirjastamist. Suhtlus toimub

seni kuni huviline on teinud ülekande, misjärel rentnik kaob ega vasta kirjadele.

Veebikelmuste eest kaitsmiseks on mitmeid tõhusaid meetmeid, mida igaüks saab rakendada:

- Ole skeptiline kõikide kahtlaste sõnumite, kirjade ja kõnede suhtes!
- Hoida PIN-koodid ainult enda teada! Neid ei tohi jagada ei panga, Google'i, politsei ega ka lähedastega!
- Kontrolli usaldusväärset! Tee veebilehtede, aga ka alalaetavate rakenduste osas korralik taustauuring ning loe arvustusi.
- Tee tehingud erasikutega käest-kätte!
- Kasuta viirusetõrjet!
- Uuenda õigeaegselt nutiseadmete ja rakenduste tarkvara.
- Vaata regulaarselt üle oma pangakonto väljavõtted, tuvastamaks kahtlaseid tehinguid.
- Kasuta unikaalset ja raskesti ära arvatavat parooli. Vaheta paroole vähemalt 2 korda aastas!
- Ära klikka tundmatutel linkidel!
- Kasuta veebikontode

kaitsmiseks kaheastmelist autentimist: blog.ria.ee/kaheastmeline-autentimine-gmail/!

• Kasuta nutitelefonis DNS rakendust, mis kaitseb seadet õngitsuste ja pahavara eest: ria.ee/kuberturvalisus/kuberintsidentide-kasitlemine-cert-ee.

• Ära tee rutakaid otsuseid! Kui milleski kahtled, pöördu otse teenusepakkuja poole või küsi nõu ja infot veebipolitseinikult!

Kui oled siiski sattunud kelmuse ohvriks, teavita sellest esimesel võimalusel oma kodupanka ja politseid. Pangaülekannete ja krediitkaardi tehingute puhul on kiire teavitamise puhul lootust, et tehingut ei jõuta lõpuni viia ja pank peatab tehingu/väljamakse. Avalduse politseile saab esitada aadressil: politsei.ee/et/avaldus-politseile.

ELERIN TETSMANN

Viljandimaa

veebipolitseinik

Facebookis: Veebipolitseinik.elerin
Instagramis: Veebipolitseinik_elerin
e-post: elerin.tetsmann@politsei.ee

Tjorven ja poisid käisid Erasmus+ programmi raames Rumeenias

Kunagi kevadel pakkus Tiina Sünter Suure-Jaani noortekeskusele võimaluse osaleda Erasmus+ noortevahetuses Rumeenias, programmi toimumise aeg augusti teine pool, tundus ülipõnev pakkumine. Kes on käinud ja kogunud, teab kohe, milline vahva väljakutse ja kogemus see on. Mulle uued väljakutsed meeldivad – ma ei ole kunagi ise noorena saanud osaleda sellistes projektides ning nüüd sain võimaluse olla noorte juht sellel teekonnal. Plaan paigas, asusin usinalt noori otsima. Vaja oli leida neli noort, kes minuga sellele teekonnale asuksid. Pean ütleva, et ega see kerge ei olnud, kuid lõpuks oli mul kamp koos ja reisilisteks said Sten Mark, Mattias Sereda, Marek Kaljurand ja Tanel Männik.

Infoks neile, kes pole midagi kuulnud Erasmus+ programmist. Erasmus+ on Euroopa Liidu programm, mis rahastab haridus-, koolitus-, noorte ja spordivaldkonna projekte. Programmi eesmärk on toetada rahvusvahelist õppimist, arendada riikidevahelist koostööd ning ühendada erinevaid kultuure. Ja seda kõike me sealt reisilt tõesti saime. Projekt, milles osalesime, kandis nime „Grassroot youth participation“ – eesti keelde tõlgituna „Rohujuure tasandil noorte kaasamine“. Lisaks meile osalesid noored Iirimaalt, Hispaaniast, Poolast ning loomulikult Rumeeniast.

Ettevalmistused reisiks tehtud asusime 22. augusti hommikul Tallinna lennujaama poole teele. Eestist otselende Rumeeniasse teatud asjaolude tõttu ei toimu. Meie vahepeatus ning lennuki vahetus toimus Türgis, Istanbulis, kus nii minnes kui tagasitulles oli meil piisavalt

aega tutvuda Istanbuli uue mega suure lennujaamaga. Edasi lend Bukaresti ning sealt kolmetunnine bussisõit Craiovasse. Saabusime sihtkohta kell pool kolm hommikul ning juba samal hommikul algas meie noortevahetus programmi esimene päev. Kuigi grupijuhina olin eelnevalt saanud tutvuda programmi ja ning osalenud mitmel Zoomi koosolekul teiste grupijuhide ja korraldajaga, oli ärevus suur. Kuid meie mentor/treener Adina Enache, kes on juba 15 aastat tegelenud erinevate noortele suunatud projektide, koolituste läbiviimisega, oskas kohe esimestel minutitel hajutada kõhklusid/kahtlused ning peale esimesi tutvumismänge oligi „jää sulanud“ ja kõik tundsid kohe, et oleme üks tore suur pere ja meil saab koos tore olema.

Aklimatiseerumine võttis mõne päeva aega, sest piirkond, kus olime, polnud vihma näinud juba üle kahe kuu ning kuum seal tõesti oli. Kui ilmaäpp näitas 30–35 kraadi, siis reaalsus päikese käes oli tunduvalt kuumem. Saime kohe esimesel päeval Craiova kaunist kesklinna/vanalinna tundma õppida aaretejahti mängides ja seal jaotati meid rahvusvahelisteks gruppideks, kätte anti kaart sihtkohtadega ning erinevate ülesannetega. Saime ka tutvuda linna turuga, kus kaubeldi nii värske puujuurviljaga, lihatoodete, käsitööga kui ka erinevate väikeloomade-lindudega. Nii mõnigi meist oleks tahtnud kaasa osta omale uueks koduloomaks jänese või siis papagoi, aga meist nad sinna siiski maha jäid. Samuti ei puudunud õhtune meelelahutus linna tsentris, sest just meie seal-oleku ajal algas tänavafestival „Puppets Occupy

Kultuuridevaheline õhtu.

Eesti toidu tutvustus.

Street Festival“. Selle raames saime õhtuti minna linna keskmesse erinevaid kultuurilisi programme vaatama ning õhtumelu nautima.

Projektist veel lähemalt. Nagu juba projekti nimi ütleb – noore kaasamine rohujuure tasandil – olid meie päevad üles ehitatud nii, et iga ülesandega-tegevusega saime uusi nippe ja teadmisi, kuidas alustada mingi idee elluviimist, kuidas teha koostööd erinevate osapooltega, kuidas toetada noori, et nende ideed/mõtted teostatud saaksid nende endi poolt. Nii saimegi seda kohe ka

seal praktiseerida, planeerides ja projekteerides noorte aeda (Youth Garden). Selleks sai iga osalejamaa omale jupi kooli õuealast ning ühe päevatööna valmis mõnus koht, kus aeg maha võtta, mängida lauamänge, pikutada võrkkiiges või mängida trips-traps-trulli. Saime ka oma alale n-õ sõnumi maha jätta ja poistel muidugi turgatas esimesena pähe Bolt ning Skype, sest need on ju meie väikese Eesti suured saavutused.

Rahvusvahelistel kultuuriõhtutel tutvustasime oma maad. Panime oma esitluse kõik selle, mis iseloomustab meie

kultuuri, loodust, sporti ning huvitavaid fakte Eesti kohta. Näitasime veel selle kinnituseks YouTube'ist kahte Eestit tutvustavat lühivideot. Lisaks oli meil ka pakkuda maitseelamusteks valik Kalevi komme, tegime ka eesti rahvustoitu kama koos pohlamoosiga (pohlad olid just enne reisi värskest korjatud ja purki villitud Anni poolt) ning maitsta sai veel kaeraküpsiseid ja peale limpsata eesti traditsioonilist limonaadi. Lisaks õpetasime poistega selgeks traditsioonilise kaerajaani tantsu. Meie esitlus meeldis kõigile ning nii mõnigi ütles, et soovib kindlasti

külastada Eestit.

Üks väga äge päev oli flash mobi päev. Flash mob kujutab endast siis sellist tegevust, kus hulk inimesi esinevad lühikest aega kuskil avalikul alal ning oma etteaste lõpus hajuvad sama kiirelt rahva hulka laiali, nii nagu nad olid ka tulnud. Seda tegime ka meie: mõtlesime koos välja kava, valisime muusika, harjutasime terve enne-lõuna seda ning juba pärast lõunat liikusime linna keskpunkti ja tegimegi ära! Väga äge kogemus!

Kogu projekti lõpetuseks said noored endale noortepassid, mis on ühtlasi ka tunnistuseks projektis osalemise kohta ning sinna saab kanda kõik oma kogemused õpiprotsessist projektis osalemise ajal. Selleks leidsime ka iga päeva õhtul tunnikese, kus noored said tagasisidestada päeval õpitud.

Kokkuvõtteks võin öelda, et saime tohutult suure teadmistepagasi, paljud tegevused ja mängud kõnetasid meie noori ning mitmed ideed tulid meiega Eestisse kaasa. Samuti võime kõik koos ühiselt öelda, et kui tekib võimalus imekombel osaleda Erasmus+ projektis, tuleb kindlasti sellest kinni haarata, sest see on tõesti silmaringi avardav kogemus.

Meie saime sealt palju uusi tutvusi, imelisi kultuurikogemusi, avastasime oma varjatud andeid, saime kogeda uusi õpiväljundeid ning usun, et meie noored on nüüd natuke nakatunud reisisisikuga ja soovivad end arendada taolistes projektides.

Kui sa soovid veel lähemalt teada saada meie reiseiklustest Rumeenias, siis plaanime noorsootöö nädala raames (11.–17. november) teha väikese vestlusõhtu reisisellidega, täpsema info saamiseks jälgi Suure-Jaani Noortekeskuse lehte Facebookis, paneme sinna info üles!

„Grassroot youth participation“ noortevahetust rahastasid Erasmus+, ANDCTR (Asociatia Nationala de Dezvoltare Continua a Tineretului din Romania).

Uute seiklusteni!

TJORVEN SOOMETS

Pärast flash mobi etteastet.

FOTOD: ERAKOGUST

Youth garden, Eesti ala.

Olustvere lasteaia Piilu oli septembrikuu täis lõbusaid sündmusi

Põnevust pakkusid traktorid.

Koristamisel leitu.

Muumipapa ja Muumimamma, Potsataja, Sipsik.

Tähistasime 2. septembril tarkusepäeva, mis oli täis elevust ja rõõmu. Rühma-õpetajad kehastasid vastavalt rühmade nimede järgi Muumiks, Potsatajaks ja Sipsikuks. Päev algas pidulikult Eesti lipu heiskamisega. Direktor tervitas kõiki uue õppeaasta alguse puhul, rõhutades ühtsuse ja koostöö olulisust ning avaldades tänu õpetajatele nende pühendumuse ja hoolivuse eest. Seejärel said kõik osalejad kaasa lüüa ühistantsus „Õnn tuli meie õuele“, mis andis hoogu päeva tegevustele. Lapsed said osa kolmest erinevast tegevuspunktist. Esimeses punktis, ettelugemise pesas, kuulati õpetlikku lühijuttu „Siilipoiss ja punane õun“. Teises tegevuspunktis nautisid lapsed tantsu ja laule, mis töid naeratuse iga osaleja näole. Kolmandas tegevuspunktis toimus põnev otsimis- ja jooksumäng, kus

nooremad lapsed mängisid memoriini ja veidi vanemad lapsed otsisid tähti, et neist sõnu moodustada.

20. septembril käisime lasteaiarühmadega uudistamas ettevalmistusi Olustvere toidulaadaks ja hoidistemessiks. Lastele pakkus suurt põnevust traktorite töö vaatamine ning turnimine põhupallidel. Jalutuskäigu ühildasime maailmakoristuspäevaga, mille raames koristasime teeäärsest kraavist ja pargist prügi. Lapsed on tähelepanelikud ja hoolivad ümbritsevast keskkonnast väga ning teavad, et igaüks saab oma tegudega looduse heaolusse panustada.

Sügise algust tervitasime kogu lasteaiaperega, kus lapsed ja töötajad olid riietatud loomakostüümidesse. Lasteaiatöötajad esitasid lastele etenduse „Värvilised vahtralehed“, kus lapsed said kaasa elada seiklusele,

Medalid ja diplomid töid naeru näole.

Liivatordid valmivad.

Hetk etenduselt „Värvilised vahtralehed“. FOTOD: ERAKOGUST

kus jänesed, hunt ja karu olid kutsutud Piilule külla sügise alguse sünnipäevale. Teel Piilu juurde imetlesid nad imeilusat sügist ning korjasid värvilisi vahtralehti ja pihlakaid metsa alt. Sügise sünnipäeval näitas Piilu lastele digifotonäitust „Kasvades koos toiduga“, kus lapsed tutvusid aedviljade, metsaandide ja kodus kasvatatud toidu piltidega. Lapsed said ülevaate sellest, kuidas toit kasvab ja jõuab meie toidulauale. Lisaks said lapsed osa põnevast katsest, kus nähti, kuidas õun ujub vee peal ja kuidas viinamarjad muutuvad rosinateks, kui need ära kuivatada. Pidulõppes lõbusa ringmänguga „Kes aias“ ja sügisluuletustega, mille iga rühm oli ära õppinud.

Spordinädalal, mis toimus 23.–27. septembril, oli teemaks „Üks ja kaks, üks ja kaks, sport teeb terveks-tugevaks!“. Nädala jooksul

tegid lapsed igal hommikul võimlemist, käisid matkal, osalesid spordipäeval ning võtsid osa Tallinna maratoni virtuaaljooksust. Lisaks aktiivsetele tegevustele õppisid lapsed ka tervisliku toitumise tähtsust ja seda, kui palju rõõmu sportimine pakub. Iga laps sai osalemise eest medali ja diplomi, mis andis neile tunnustust ning motivatsiooni ka edaspidi aktiivselt liikuda.

Septembris tähistasime veel ka Olustvere lasteaia Piilu sünnipäeva. Sünnipäeva puhul vaatasisime etendust, mängisime ringmänge ja valmistasime liivatorte.

Koostegutsemine muudab laste päevad mitte ainult lõbusaks, vaid ka õpetlikuks. Ees ootav õppeaasta lubab veel palju toreid hetki ja põnevaid väljakutseid, mis rikastavad laste arengut ja toovad kõigile rõõmu.

ÕPETAJAD

Suure-Jaani lasteaia Traksiku maja peab 55. sünnipäeva!

Traksik

Kadi Ruiso

Väikeses majas toredas on ikka mänguhoog, Rõõmurullid, Päiksekiired mängivad kõik koos!

Refr:

Päiksekiired taas tantsivad – lõbus nende meel, Rõõmurullid aias veerevad – imemaa on see!

Siin majas Traksikute pere, naerusuiselt ütlen „Tere!“ Päikest, rõõmu täis iga päev, tule homme, küll siis näed!

Lasteaed alustas Kõidamal 1969. aasta sügisel, juhatajaks oli siis Külli Kuusik. Asutust on juhtinud Gladys Tirusson, Liia Piirsoo, Sirje Hansen, Agnes Meerits (Papp), Valve Sengbusch, Monika Brauer.

Lasteaias tegutseb kaks rühma. 2001. aastast said need toredad nimed: Rõõmurullid ja Päiksekiired. Rõõmu ja päikest selles väikeses majas jagub tänu oma tööd südamega tegevatele inimestele, kes on majas töötanud ning praegu töötavad.

Alates 2022. aastast on lasteaed ühendatud Suure-Jaani lasteaia Sipsik.

Oma 55-aastasest sünnipäeva tähistatakse majas sünnipäevanädalaga, mille sisse mahub toredaid tegevusi ja üllatusi. Endiseid töötajaid ja lasteaia lõpetajaid oodatakse lasteaeda reedel, 25. oktoobril kell 9.30–12 meenutama, mängima ja taas kohtuma. Soovist külla tulla anna võimalusel teada Traksiku maja telefonil 437 1237.

RIINA KUKK

lasteaia direktor

Teaduspisik Kõpu koolis

See kooliaasta on alanud Kõpu kooli laste jaoks uute ägedate võimalustega, sest lisaks tüdrukute tehnoloogiarühmale Kõpu Unicorn Squad, kes alustasid teise kursusega, alustas kooli juures tegevust ka Kolme Põrsakese Teadusring, mis on mõeldud 1.–4. klassi teadushuvilistele. Kolme Põrsakese Teadusring toimub koostöös OÜ-ga Kolm Põrsakest, mis varustab ringi vajalike vahendite ja juhenditega. Teadusringi eesmärk on luua ja hoida lastes teadushuvi, et tulevikus oleks rohkem noori õppimas reaalteaduseid. Esimesed tunnid on olnud väga huvitavate ülesannetega ning grupp on täitunud lastega, kellel silmad katseid tehes säravad. Näiteks meisterdati koos laavalampi ning õpiti määrama lahuste happelisust. Lapsed naudivad koosurimist ja avastamist ning kindlasti jagub eksperimenteerimisrõõmu ka järgnevatess tundidesse.

Tekst ja fotod
KADRI LINDER

Tüdrukud ehitamas Lego WeDo abil võidusõidumasinaid ja Kolme Põrsakese teadusring.

Viljandi Noorte Sümfooniaorkester säramas Ida-Euroopa orkestrite festivalil

2.-9. juulini käis Viljandi Muusikakooli juures juba enam kui 20 aastat tegutsev Viljandi Noorte Sümfooniaorkester (VNSO) kontsertreisil Slovakkias ja Ungaris, kus leidis aset Ida-Euroopa Sümfooniaorkestrite Festival. Kontsertreis pani ka väärrika punkti orkestri ülitihedale ja sisukale 2023/2024. hooajale.

Kutse festivalile osalema tuli otse selle korraldajalt – Euroopa Orkestrite Föderatsiooni presidendilt – Jüri-Ruut Kangurilt, kes väga paljude aastate jooksul on aidanud anda hoogu väga mitmetele noorteorkestritele üle Eesti.

Orkestri dirigendiks oli Imre Rohuväli, manageriks Kristo Joosep ja reisi-korraldajaks Kristi Oolo.

Viljandi orkester astus üles kolmel kontserdil kolmes eri paigas. Nendeks olid Košice Filharmoonia suur saal, Bohdanovce Kultuurikeskuse saal ja lõpetuseks Budapesti St Imre Gümnaasiumi saal.

Iga kontsert oli edukas ja täiesti omanäoline ning

Hetk vahetult enne viimast kontserti 7. juulil Budapesti St Imre Gümnaasiumi ees. FOTO: ERAKOGUST

muidugi mängis olulist rolli ka erinevate saalide akustika ja eriilmeline publik. Ligi 50-liikmeline VNSO esitas kõikjal umbes poole tunni pikku kava, kuhu mahtus teoseid nii klassikalise sümfoonia repertuaarist, ooperi- kui ka muusikali vallast, filmimuusikast, aga ka loomulikult Eesti

muusika lõputust varasest.

Peale VNSO osales festivalil veel Eestist ka Tallinna Muusikakooli Sümfooniaorkester. Teistest riikidest olid orkestrid esindatud nii Ungarist, Slovakiast, Belgiast kui ka Horvaatiast, kokku ligi 300 osalejaga.

Festivalil oli orkestrite

liikmetel võimalus kuulda ja näha ka üksteist ning saada seeläbi paremini tuttavaks ka teiste riikide muusika ja kultuuriga, rääkimata muidugi isiklikest tutvustest ja võimalustest avastada näiteks Tatra mägesid, Košice vanalinna või lõputut Budapesti.

Tagasiside Viljandi

noorte kõrge pillimängu- taseme ja emotsionaalsuse kohta leidis igal pool äramärkimist ja kõrget tunnustust. Samuti kiideti hästi kokkupandud eriilmelist ja nõudlikku kava.

Kõnekas fakt orkestri heast mainest ning kõrgetest ootustest on ka tõsiasi, et Viljandi orkestrile jäeti ka festivali lõppkontserdi lõpuakord. Mõistagi saab orkestri edu taga olla vaid väga paljude heade inimeste aasta(kümne) tepikkune järjepidev vankumatu töö! Eriti aga ühe inimese: meie looja ja pika-aegse arendaja Tonio Tamra, kelle lahkumise uudis jõudis meieni õhtul, kui olime juba tagasiteel kodulinna suunas.

Kõnealune reis mõjus orkestrile väga liitvalt ja sütitavalt ning võttis meie küllaltki hullumeelse ning emotsionaalse hooaja hästi kokku. Lähemegi nüüd nende positiivsete tunnetega lootusrikkalt vastu uuele õppeaastale ning eelseisvatele kontsertidele.

VNSO tänab siiralt meie armsaid toetajaid: Eesti Kultuurkapitali Viljandi- maa ekspertgruppi, LC Viljandi Ellipsit ja Viljandi linna. Samuti täname südamest kõiki lapsevanemaid ja õpetajaid, tänu kellele on võimalik Viljandis nii heal tasemel muusikakooli teha, et toimiks selline orkester.

IMRE ROHUVÄLI

Orkestri koosseisus osalesid ka Põhja-Sakala valla noored Vilge Annus, Taavi Reimann ning Vingisaarte pere neli last – Karel Vahur, Kiiri Katrin, Kirke Katrin ja Karl-Vahur. Põhja-Sakala vald toetas noorte osalemist kontsertreisil valla huvihariduse ja -tegevuse toetusfondist.

Festivalil esinemine andis noortele suurepärase võimaluse tutvustada Eesti muusikakultuuri rahvusvahelisel tasandil ning avastada Euroopa erinevate muusikatraditsioonide mitmekesisust. Kontsertreis avardas osalejate muusikalisi horisonte ja pakkus väärtuslikke kogemusi tulevikuks.

Vastemõisa rahvamaja pidas 35. sünnipäeva!

7. septembril kogunesid Vastemõisa rahvamaja inimesed, kes ühel või teisel moel on oma elus panustanud rahvamaja arengusse. Kokkutulnud tervitasid Vastemõisa lasteaia Päevalill mudilased, vilistlased ja õpilased oma lasteaia lauluga. Kogunenud saalitäis külalisi meenutas üheskoos rahvamajale nurgakivi panekut 09.09.1989. aastal, mitmeid aastaid kestnud ehitust ja elu rahvamajas kolmekümne viiel aastal.

Arhiivist leitud jäädvustusel nurgakivi panekust tundsid paljud saalisolijad ära iseenda või oma pereliikmed ja tuttavad. Erilisi meenutusi seoses Vastemõisa rahvamajaga jagasid endised vallavanemad Rünno Johanson ja Lembit Kruuse, omaaegne kolhoosi esimees ja hilisem vallavolikogu esimees Andres Vinni ning Siiri Kruuse,

kes ettevõtjana omal ajal rahvamajas kauplust ja baari pidas. Igaüks neist meenutas eredamaid ja säravaid hetki nii maja ehitusest kui huviringide ja erinevate ettevõtete tööst aja jooksul. Meenutustest tuli välja, et üleminek ühelt riigikorraldajalt teisele ja segased üheksakümnendad oli inimestele palju raskeid väljakutseid pakkuv ajajärk. Õnneks läks kõik kenasti ja rahvamajast jäi kõigile kõnelejatele hinge soe mälestus.

Põnev oli jälgida Edgar Adamsi poolt ettevalmistatud ülevaadet maja ruumide muutumisest ajas – kord oli ühes ruumis baar, siis maja juhataja kabinet, seejärel muutus sama ruum kooli klassiks, kuhu hiljem seadis ennast sisse lasteaed – ja nii keldrist katuseni. Tõsisemate ajalooradadel jalutuskäikude vahele pakkusid muusikalist meelelahutust rahvamaja pilliringi noored ja segarühm Öerutajad. Rahva-

FOTO: ERAKOGUST

maja fuajeed kaunistasid käsitööringi kaunid näputööd ja samas majas tegutseva raamatukogu töötaja Merle Rangi poolt ette valmistatud väljapanek rahvamaja ajaloo kohta. Fotoseina juures sai igaüks jäädvustada peoõhtust meeleolukaid kaadreid. Kõiki kohalolnud rõõmustas kohalike kogukonnaaktivistide Ulvi Lombi, Ülle Raja-

saare, Merle Willersi ja rahvamaja perenaise Heli Torimi poolt küpsetatud imemaitsev sünnipäevakook.

Sujuvalt läks sünnipäevapidu üle lustlikuks peoõhtuks Gunnar Loho bändi saatel. Ka Gunnar Loho on aastate jooksul seotud palju Vastemõisa rahvamajaga. Meeleolukaid vahepalu pakkusid diskorid Tõnu Loim

ja Aldo Umal, kes on kohalikele elanikele tuntud plaadikeerutajad juba rahvamaja algusaastatest saadik.

Nii nagu kõlas mõte ajalooarhiivist leitud nurgakivi paneku videol 35 aastat tagasi, saab ka täna kindlalt öelda, et õige rahvamaja teevad majast ikka inimesed. Kui on särasilmseid eestvedajaid, siis maja elab,

kogukonnaliikmed tulevad nii huviringidesse kui ka tantsuõhtutele ja teatrietendustele.

Suured tänud ja kummardused Teile, et te olete panustanud oma energiat, teadmisi ja aega Vastemõisa rahvamaja tegevustesse: Edgar Adams, Heli Torim, Mart Parik, Rein Luup, Tiiu Rusi ja käsitööring, Eve Rink ja segarahvatantsurühm Öerutajad, Reelika Poroson ja naisrühm Vastsed Naised, Heidi Oja-Kalberg ja pilliring, Erika Tetsmann ja Poolvillased. Olete üks ütle- mata tore seltskond.

Aitäh kõigile, kes on aastate jooksul panustanud Vastemõisa rahvamajaja!

Aitäh kõigile külastajatele, kogukonnaliikmetele ja koostööpartneritele, kes ikka ja jälle leiavad tee rahvamajaja! Olete alati oodatud!

AIRE LEVAND

Põhja-Sakala Kultuuri- keskuse direktor

15. sügislaad Võhma Juurikas

Taimed, istikud, ilupõõsad jm oli värviküllane ja nauditav.

Kauplejaid oli Eestist ja naaberriikidest.

Palju õnne! Juurika-laad toimus 15. korda!

Laada ühistants!

Vaba aja keskuse saalis oli välja pandud näitus „Meie aia vitamiinid“.
FOTOD: ANNE SARV

Vastemõisa laad

Müügil oli suur valik korve.

Lastele pakkusid lustimist batuut ja zorb-pallid.

Lõuna-Eesti veepäästekoerte grupi „Märjad käpad“ vapper njuufik.

Jagus kauplejaid, jagus külastajaid ja oli tore laadaprogramm!

Puidust silt vahva tekstiga.

Kaldal räägiti päästevahenditest, veeohutusest ja veepääste-koertest.
FOTOD: LIIA SIREL

Sürgavere kodukandipäevad

Püüne pääl on Timo ja Sivari bänd. FOTOD: MARKO REIMANN

Vaade ülevalt.

Nunnude konkurss.

Rong see sõitis ...

Läheb võrrimootorite pöristamiseks.

Rataste väljanäitus.

Lustida sai hiigelsuurte seebimullidega.

Selline näeb välja võrre võidusõidurada.

20. septembril tähistati Pilistvere rahvamaja 115. sünnipäeva!

Kokkutulnuid tervitas Põhja-Sakala vallavolikogu esimees Aino Viinapuu, kes tänas Põhja-Sakala vallavanema tänukirjaga rahvamaja töötajaid ja ringijuhte. Põhja-Sakala kultuurikeskuse direktor Aire Levand tänas häid koostööpartnereid. Rahvamaja olid tulnud õnnitlema

sõbrad lähemalt ja kaugemalt.

Peoõhtut juhtis Peep Raun ning igihaljaid meloodiaid laulmiseks ja tantsusammude seadmiseks esitas Keila Kaunimate Agulihärrade Vennaskond. Tantsurõõmu pakkus segarahvatantsurühm Pilistvere Pilgar. Aitäh kõigile, kes on

aastate jooksul panustanud oma aega ja oskusi, et Pilistvere rahvamaja oleks kodune ja hubane kogukonnakeskus, kuhu igal külastajal on rõõm tulla!

AIRE LEVAND
Põhja-Sakala Kultuurikeskuse direktor

FOTO: ERAKOGUST

FOTO: AIRE LEVAND

Põhja-Sakala valla eakate päeval tunti kohtumisrõõmu ja valati liigutuspisaraid

29. septembril tähistati Põhja-Sakala kultuurikeskuse eestvedamisel rahvusvahelist eakate päeva Vastemõisa rahvamajas, kuhu kokku oli tulnud eakaid üle valla.

Eakatele häid soovide edastas Põhja-Sakala vallavolikogu esimees Aino Viinapuu, hoolekandereformi tutvustas valla sotsiaaltööspsialist Maie

Käba, kes vastas ka kohalikele küsimustele. Soovijad said abi OÜ Jalaexpert nõustajalt ja aktiivsemad said teha endast mälestuseks jäädvustusi fotoseina taustal ning soetada uut sügisgarderoobi või purgi linnumagusat.

Päeva lõpetas Männiste Perebändi esinemine, kelle emotsionaalsed ja

soojad etteasted panid publiku liigutuspisaraid valama ning pakkusid hingekosutust saabuvasse sügisesse.

Armsad eakad, soovime teile palju tervist, rõõmu, häid kaaslasi ning toetavaid sõpru ja pereliikmeid.

AIRE LEVAND
Põhja-Sakala Kultuurikeskuse direktor

Olustvere hoidistemes ja künnivõistlused

Esmalt teooria, siis praktika.

FOTO: MARKO REIMANN

Traktorite rivil lõppu ei paista.

FOTO: MARKO REIMANN

Künnivaod jooksevad sirgelt üle põllu.

FOTO: MARKO REIMANN

Põllumajandustehnikat tuleb tunda ka altpoolt.

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Traktori ratta vahetus.

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Rahvusvahelise koolinoorte künnivõistluse võitjad.

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Külalised Lottemaalt.

FOTOD: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Tulevane kopamees?

Hobusõit on teada ajavõit ...

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Põhupallidest ehitamine täies hoos.

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Muusikaliselt hoidis tuju üleval Nedsaja Küla Bänd.

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Taurait Country Spirits on kahe näitleja – Tiina Taurait ja Erki Lauri – firma.

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Auh-auh! Kas kuulate? Mina siin!

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Turgutame oma maitsemeeli.

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Löbusõit traktorikärus.

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Vaata, kes kuulusid žüriisse.

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

Sügis Meiereis: laat, hoidised ja raamatusõprade klubi

Meierei kohvik avas oma ukseid alles sel suvel, kuid on juba lühikese ajaga kujunenud kohalike ja külaliste seas eriliseks paigaks, kus kohtuvad maaelu võlu, ajalugu ja peresoojus. Sügis tõi Meiereisse taas elavust ja sagimist, kui toimus traditsiooniline sügislaat, mis meelitas kohale nii vanu tuttavaid kui ka uusi külalisi. Kuigi Meierei on veel noor, on sellest juba saanud kogukonna süda, kus luuakse mälestusi ja jagatakse lugusid. Anary ja Gundo ootavad kõiki alati külla!

Anary ja Gundo ja pisi-Bob ootavad kõiki alati külla!

FOTOD: ERAKOGUST

14. septembril toimus Meierei sügislaat, mille raames said külalised osa võtta ka hoidiste degusteerimisest. Osalejaid oli palju, kokku 15 erinevat hoidist, mis pakkusid tõelise maitseelamuse. Nii mahlased keedised, krehvtised moosid kui ka mõnusad marinaadid pakkusid avastamist igale maitsele. Kõige suurema tunnustuse pälvis seekord Mari-Ann Kolga valmistatud pihlaka shnaps, mille maitset iseloomustati kui täiuslikku sügise esindajat – veidi mõrkjas, parajalt magus ja tugeva karakteriga.

Laadamelu vaibudes tasub aga meelde jätta, et Meierei kohvik on ka sügis-talvisel perioodil avatud. Neljapäevast laupäevani kell 11–18 ootab hubane kohvik kõiki, kes soovivad vaikset ja rahulikku kohta, kus nautida

kohapeal valmistatud toite ja mõnusat atmosfääri. Lisaks on Meiereis võimalik pidada sünnipäevi või muid üritusi kuni 25 inimesele – ideaalne koht väikesteks ja erilisteks koosviibimisteks Meierei kunstigaleriis värviliste maalide keskel. Meierei pererahvas hoiab kõrgel nii maitse- kui ka teeninduskvaliteeti, pakkudes igale külalajale kodusoojust ja erilisi maitseelamusi.

Lisaks on oktoobris Meiereis oodata uut ja põnevat ettevõtmist. 17. oktoobril alustab Kõpu Raamatusõprade Klubi, mis hakkab kokku saama kord kuus, neljapäeviti alates kella 18st. Klubi on mõeldud neile, kes armastavad raamatuid ja soovivad koos kaastelglastega arutada loetud

Kõpu Raamatusõprade Klubi
alustab kooskäimist üks kord kuus Meiereis.

Esimene kohtumine:
17.10.2024 kell 18.00

Tasuta ja kõigile lugemishuvilistele!

teoste üle. Oodatud on kõik huvilised. Esimesel kokkusaamisel saab tutvuda teiste raamatuhuvilistega ning planeerida tulevase lugemiselamusi, mis toovad õdusatesse õhtutesse inspiratsiooni ja mõttevahetusi.

Meierei kohvik pole lihtsalt koht söömiseks – see on südamega koht, kus

elavad lood ja kogukondlik soojus. Perenaised ja -mehed, raamatusõbrad ja gurmaanid – kõigile leidub midagi. Pererahvas, koos kohviku maskoti, väikese chihuahua Bobiga, ootab teid Meiereisse külla, et jagada lugusid, maitseid ja koosolemist.

MEIEREI PERERAHVAS

FOTO: ERAKOGUST

Palju õnne!

Nii sageli, kui astun sisse raamatu(te) kogusse, mu süda tunneb, et see nimi vääraks pisut parandust; on iga raamat aare ju... kõik riulid täis varandust – kus koos nii palju hinnalist, on aardekogu see...

V. Osila

Pilistveres tähistati aardekogu 145. aastapäeva. Sünnipäevakülalised said osa ilusast teemakohasest tordist, uuriti fotosid, tehti koos pilti. Küünal ja lilled viidi Pilistvere kalmistul Lembe Alliku kalmule. Lembe Allikule oleme tänulikud tema töö eest raamatukogus, aga iseäranis tänulikud oleme väga olulises mahus kogutud kodulooliste materjalide eest. Ajas muutub see materjal aina huvitavamaks – hea, et see on meil kasutada.

Palju õnne raamatukogule kui lugejate aardekogule!

Aita Suure-Jaani kultuurimaja sünnipäeva tähistada

Novembri alguses saab Suure-Jaani kultuurimaja 120-aastaseks, nimelt korraldati 7. novembril 1904 kultuurimajas esimene tantsuõhtu. Nende aastate jooksul on väga paljud inimesed panustanud kultuurimaja õitsengusse ja arengusse – kultuurimaja juhtinud inimesed, töötajad, ringijuhid, aga ka kõik need linna- ja vallakodanikud, kes on pikkade aastate jooksul leidnud tee kultuurimaja huviringidesse. Seetõttu palume teie abi.

Kui Sa tead kedagi, kes on käinud Suure-Jaani kultuurimaja huviringis, juhendanud mõnda kollektiivi või olnud muidu väga tihedasti seotud Suure-Jaani kultuurimaja tegevusega viimasel 120 aastal, siis palun saatke meile selle inimese nimi e-posti aadressile brigitta@suure-jaani.ee või kirjutage inimese nimi trükitähtedega allolevale sedelile ja tooge see Suure-Jaani kultuurimajja (Ilmatari 9). Laekunud nimedest teeme väikese meenutuse kultuurimaja sünnipäevaks.

Aitäh kõigile kaasa mõtlejatele!

AIRE LEVAND

Põhja-Sakala kultuurikeskuse direktor

Ees- ja perekonnanimi:

Kuidas on see inimene (inimesed) seotud Suure-Jaani kultuurimajaga?

Vaade kohvikusse.

Hoidiste degusteerimine.

Lühiridu spordiradadelt

Täaksi ja Lahmuse lapsed osalesid 21. septembril Vinnis toimunud maleturniiril, kus mängiti ühises arvestuses nii noorte kui täiskasvanutega. Noorte vanusepiiriks oli kuni 16 aastat, kuid meie valla lapsed olid sellest pea neli aastat nooremad.

Keitren Meerits saavutas tüdrukute arvestuses samapalju punkte kui kolmanda koha omanik, kuid kehvem koefitsient jättis ta napilt neljandaks. Riin Hiiemäe saavutas 5. koha.

Poiste hulgas saavutas 10-aastane Marten Kibe neljanda koha ja Simo Pigul oli kuues. Mõlemad jäid medalist ilma viimase vooru kaotuse tõttu. Kokku osales turniiril 57 maletajat üle kogu Eesti.

Lahmuse lapsed, Magnus Plaks ja Karl-Mathias Anvelt, olid samuti väga tublid. Kui oleks olnud eraldi arvestus erivajadustega koolilastele, oleksid nad olnud parimate seas.

21. septembril toimusid Viljandimaa meistrivõistlused discgolfis Olustvere discgolfipargis. Ilus päiksepaisteline ilm tõi võistlusrajale 56 discgolfarit, kes selgitasid erinevates klassides välja 2024. aasta Viljandimaa meistrid.

Discgolfarid.

Võistluse suurepärase korralduse eest vastutas MTÜ Suure-Jaani Disc Golf Club.

Erinevates vanuseklassides olid esikolmikud järgmised:

Pro Open: 1. Mats-Eerik Tõhk; 2. Joonas Alliksaar; 3. Ott Šeffer.

Junior <18: 1. Tomi Sild; 2. Ainar Arula; 3. Marten Maidla.

Pro Master 50+: 1. Kalev Sengbusch; 2. Jaanus Sülla; 3. Olev Helü.

Pro Open Women: 1. Teele Toomsalu; 2. Mariina Tellisaar; 2. Sigrid Väli.

MP 35+: 1. Rix Kald; 2. Tanel Sinimets; 3. Taavi Aavasalu.

FB 35+: 1. Anari Naal; 2. Evelin Terro.

Aitäh Kalev Sengbuschile ja tema tiimile!

28. septembril toimus 22. Võhma linnajooks, kus koos laste jooksudega startis ligikaudu 400 jooksusõpra, mis tähistab uut osalejate rekordit, ületades varasemaid numbreid umbes 100 inimese võrra.

Lisaks osalejate rekordile purustati ka 5 km põhidistantsil naiste rajarekord. Greete-Liisa Toom, Sakala Suusaklubi esindaja ja Võhma linnajooksu kahekordne võitja, püstitas uue rajarekordi ajaga 16.05. Talle järgnes Kätlin Kase SK Võhmast ajaga 16.56 ja kolmandaks tuli Inga Kree WellRun klubist ajaga 20.37.

Meeste arvestuses võitis põhidistantsi Morthen Saetha ajaga 16.10. Teise koha saavutas eelmise aasta võitja ja jooksu üks peakorraldajatest Mart Vingissar (SK Võhma) ajaga 17.26, ning kolmandana lõpetas Rainis Uussalu ajaga 17.27.

Greete-Liisa Toom.

FOTOD: ERAKOGUST

Lastejooksud toimusid enne põhijooksu Võhma staadionil, kus erinevatel distantsidel osales üle saja noore jooksusõbra. Kõik lapsed olid võitjad, kuna paremusjärjestust ei selgitatud.

Suur tänu SK Võhmale ja lastejooksu korraldajale Ketlin Sallale toreda jooksupäeva eest!

Tippvõrkpall Suure-Jaanis

Enne uue hooaja algust panid Eesti võrkpalli tippvõistkonnad, Pärnu VK ja Võru Barros VK korra veel sõprusmängus seljad vastamisi ja kohtusid Suure-Jaani kooli võimlas.

Tippvõrkpalli oli vaatama kogunenud üle 150 võrkpallihuvilise, kellele korraldati erinevaid auhinnamänge, muusikat tegi DJ Andy V ja kommenteeris mängu üks Eesti tuntuimaid võrkpalli kommentaatoreid Mehis Merilaine.

Kuna tegu oli kontrollmänguga enne Eesti meistri liiga mängude algust, siis otsustasid võistkonnad, et mängivad neli geimi. Mängu võit kuulus Võru Barros VK-le tulemusega 4:1.

Kõik geimid olid tasavägised ning rahvas nägi ilusat ja kõrgetasemelist võrkpalli.

Aitäh, Tauno Lipp, mängu korralduse eest!

RAIVO NÕMM
sporditöö korraldaja

Rahujooks

Ülemaailmne "Sri Chinmoy Oneness-Home Peace Run" (World Harmony Run) sai alguse 1987. aastal. Sellest ajast alates on kogu maailmas jooks õide puhkenud rohkem kui 150 riigis.

Rahujooks algatati rahuvisionäär Sri Chinmoy poolt optimismi, armastuse ja ühtsuse vaimus. Selline vaim läbib jooksu ja puudutab kõikide osalejate südameid.

13. ja 14. septembril 2024 külastas Eestit rahvusvaheline jooksjate meeskond Rahujooksu Euroopa etapi raames. Nad liikusid läbi paljude asulate ja kohtusid kohalike elanikega, kandes tõrvikut sümbolina ja jagades oma unistust paremast maailmast. Jooksjad peatusid koolides, spordiklubides ja muudes asutustes, kus kõik huvilised said osa nende sõnumist ja tegevusest.

FOTO: ERAKOGUST

Rahujooks jõudis Eestisse 13. septembril Soomest. 14. septembril liikus tõrvik Tallinnast läbi Türi, Viljandi ja Karksi-Nuia, suundudes seejärel Lätti. Põhja-Sakala valda jõudsid jooksjad laupäeval, 14. septembri keskpäeva paiku, kulgedes Türi suunal Viljandi suunas.

Tervitasime jooksjaid Suure-Jaani tervisekoja juures, kus tervisekoja juht Indrek Palu tutvustas külalistele oma ettevõtet ja selle tegevust. Jooksjad said kehakinnitust ning toimus noorte pärimusmuusika bändi Folkista ja Suure-Jaani muusikakooli õpilaste ühiskontsert.

Suure-Jaani Tervisekojal oli suur au neid imelisi inimesi vastu võtta ja anda oma panus RAHU-le! Aitäh Suure-Jaani Muusikakoolile! Kelly Veinberg, Themuri Sulamanidze, Isabel Palu! Tänu panuse ja suurepärase meeoleolu loomise eest!

LEOLE

Ootame Teid Lahmuse Kooli taastuskeskuses!

Läbi protseduuride on võimalik parandada inimeste emotsionaalset olukorda ning vähendada lihase- ja vaimupinget. See tagab meile töövõime ja tervema iihiskonna. Eesmärgiks on, et inimesed leiavad taastuskeskust kasutades sisemise rahu.

Pakume järgmist:

- käsimassaaž
- massaažitool
- soolakamber
- infrapunasaun
- mullivann
- füsioteraapia konsultatsioon (neljapäeviti)

**Helistage
meile
numbritel:
434 1137 või
504 4695.**

Põhja-Sakala vallas uus ordenikandja

Septembrikuu viimasel pühapäeval oli õigeusu kirikus üks isevärki päev. Kohale oli tulnud kirikupea Stefanus ja teeniti piiskoplik liturgia.

Kui kirikupea ja iga teise piiskopi ülesanne on oma kogudusi üle vaadata, siis seekord oli metropoliit Stefanusel veel üks põhjus võtta ette visiit Põhja-Sakala valda. Nimelt annetas ta pärast liturgiat Suure-Jaanis elavale proua Elvi Takile auraha.

Selliseks otsuseks peab kirikupeal olema kaalukas põhjus, ning proua Elvi näol oli see ka olemas. Proua Elvi Takk on olnud oluliseks isikuks meie kiriku varade eest hoolt kandes. Oma tänu-kõnes meenutas proua Takk ka nüüdseks vaid talle teada olevaid isikuid, kes andsid nõukogude võimu rasketel aegadel panuse koguduse ebaõiglaselt kõrgete maamaksu, ruumirentide ja muude kulude tasumiseks, ning näitasid teisel viisil üles oma ustavust oma vaimulikule kodule. Tõsi ta on, et kui meie

FOTO: JELENA SULAMANIDZE

unustame või ei saagi kunagi teada nende inimeste nimesid, siis kindel on see, et kõik, mis me teeme, jääb piltlikult öeldes alles meie eluramatutesse, ning nõnda ei kao meie teod, sõnad ja mõttedki unustusse.

Ordeniga kaasa antud tunnistuse tekst ütles järgmist:

Ustava teenistuse eest Jumala auks ja Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku

kasuks on pr Elvi Takk pälvinud Eesti piiskop Platoni ordeni III järgu kandmise õiguse.

Stefanus Tallinna ja kogu Eesti metropoliit

29. septembril 2024 EAÖK Suure-Jaanis Pühade Apostlite Peetruse ja Pauluse kirikus

Proua Elvi Takk on olnud tunnistajaks aegadele, mil kirik suleti, sest

kogudus oli hääbunud. Aga ta on saanud olla ka tunnistajaks koguduse taastamisele, mis sai teoks käesoleva aasta alguses. Seega on mul rõõm neid ridu kirjutades ja soovin proua Elvile, meie kogudusele ja kogu vallale õnnistust ning palju aastaid!

ROMAN (ROLAND)
TÖNISSON
EAÖK preester

Koguduste teated

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Kõpu Peetri kogudus

Kõikide silmad ootavad Sind ja Sina annad neile nende roa omal ajal. Ps 145:15

- P, 13. oktoobril kell 11 lõikustänapüha armulauaga jumalateenistus. Tänapüha kohvilaud.
K, 23. oktoobril kell 12 külatund Puiatu raamatukogus.
N, 24. oktoobril kell 11 armulauaga kirikutund Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskuses.
P, 27. oktoobril kell 11 armulauaga jumalateenistus.
P, 10. novembril kell 11 armulauaga jumalateenistus.

Kiriklike talituste, hingehoiu, kiriku külastuste ja muu info osas võtke ühendust koguduse õpetajaga.

Koguduse õpetaja Hedi Vilumaa. Info 5348 5573, hedi.vilumaa@eelk.ee. Veebiinfo: www.facebook.com/kopupeetri.

Liikmeannetused ja toetused saab teha kas kirikus või pangas: Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Kõpu Peetri kogudus: SEB EE161010302004842004 või Swedbank EE662200221046240412.

Suur tänu annetuste ja toetuste eest!

EELK Kõpu Peetri kogudus, Pärnu mnt 1, Kõpu, Põhja-Sakala vald, 71201 Viljandimaa

Suure-Jaani Johannese kogudus

- P, 13. oktoobril kell 14 lõikustänapüha armulauaga jumalateenistus. Tänapüha kohvilaud.
kell 18 orellipooltund.
N, 24. oktoobril kell 11 armulauaga kirikutund Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskuses.
P, 27. oktoobril kell 14 armulauaga jumalateenistus.
P, 10. novembril kell 14 armulauaga jumalateenistus.

Kiriklike talituste, hingehoiu, kiriku külastuste ja muu info osas võtke ühendust koguduse õpetajaga.

Koguduse õpetaja Hedi Vilumaa. Info: 5348 5573, hedi.vilumaa@eelk.ee. Veebiinfo: www.facebook.ee/EELK-Suure-Jaani-kogudus

Liikmeannetused ja toetused saab teha kas kirikus või pangas: EELK Suure-Jaani Johannese kogudus: SEB EE941010302008924009; Swedbank EE772200221058655147.

Suur tänu annetuste ja toetuste eest!

EELK Suure-Jaani kogudus, Järve 4, Suure-Jaani, Põhja-Sakala vald, 71503 Viljandimaa

Pilistvere Andrease kogudus

Jumalateenistused toimuvad igal pühapäeval algusega kell 11 talvekirikus. Armulaud on kaetud igal pühapäeval. Pärast teenistust on pastoraadis kaetud kohvilaud.

Kogudust teenib vikaarvaimulik, preester Andres Aaste.

EELK Pilistvere kogudus tänab kõiki toetajaid ja annetajaid. Liikmemaksu saab tasuda või annetust teha EELK Pilistvere Andrease koguduse kontole Swedbank EE692200001120224888 või koguduse kantsleis sularahas.

EELK Pilistvere Andrease kogudus

Pilistvere küla, Põhja-Sakala vald, 70502 Viljandimaa
tel 5383 7971, pilistvere@eelk.ee

Võhma Jehoova tunnistajate kogudus

Aasa 1, lisainfo tel +372 501 0872 või jw.org.

Pühapäeviti kell 11 toimub poole tunnise loeng elulistel teemadel piibli vaatevinklist.

Ülekannet on võimalik vaadata ka internetis või kuulata telefoni teel.

Kirikuteated

13. oktoobril kell 10 liturgia
27. oktoobril kell 10 liturgia

Düimalikest muudatustest teavitame sotsiaalmeedias.

Pühakoja restaureerimist saab toetada annetusega.
Coop Pank EE24420427863300206.

Saaja: Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku Suure-Jaani Peeter-Pauli Kogudus.
Preester Roman (Roland) Tõnissõn, tel 5349 2534, roman@eoc.ee

JÕULUGALA 2024 AASTA HEATEGU

20.12.2024 ALGUSEGA 19.00

VASTEMÕISA RAHVAMAJA

KOGU PILETITULU LÄHEB
VÄHIRAVIFONDILE
KINGITUD ELU

TULE TEEME KOOS HEATEO

PILETIINFO JA KAVA NOVEMBRIKUU LEHES

LUMEVANGIS

Piret Kalda Tõnu Oja

1. detsember kell 18
Suure-Jaani Koolis

Pilet: 24€/22€
Sooduspilet: õpilane, üliõpilane, pensionär

Piletid on müügil Suure-Jaani kultuurimajas, piletimaailmas ja piletilevis

Lisainfo ja piletite broneerimine telefonil 53321335

Põhja-Sakala raamatukogu ja Kõpu Põhikooli kutsuvad

9. novembril
kell 18.00

Hedvig Hanson
"Laulja luule"

SUURE-KÕPU MÕISAS

Tundeline laulja Hedvig Hanson esitab Eesti luuletajate valitud tekste, saates end ise klaveril.

Luuletajad - Anna Haavast Tõnu Õnnepaluni - on inspireerinud muusikut kirjutama uusi laule ning neid hingestatud esitama.

Laulude vahele vestleb ta publikuga elust ja olust. Muusikast ja luulast.

Tasuta

Kristine-Kristi Kasaku
maalinäitus
Suure-Jaani Kultuurimajas

LILLEPOEESIA
01.10. - 31.10.2024

kristinekristikasak.ee
kristinekristikasak@gmail.com

Ilmatari tn. 9, Suure-Jaani

HÕIMUPÄEVADE RAAMES

SUURE-JAANI RAAMATUKOGUS

LAUPÄEVAL
19. OKTOBRIL
KELL 12

KÜLAS LJUDMILA RUUKEL

SOOME-UGRI JA UDMURDI TOIDU TEEMALINE TÖÖTUBA KOOS SISSEJUHATAVA LOENGU JA PELMEENIDE VALMISTAMISEGA

Osalejate arv on piiratud, palume eelnevalt registreeruda aadressil rk@suure-jaani.ee

Tasuta!

LÄHME VASTU KULDSELE SÜGISELE

19. OKTOBRIL 2024 KELL 16.00
KONDASE MAJAS

KLUBI "MEELESPEA" HOOAJA AVAPIDU
KOOS ÜLLATUSTEGA

Tule koos sõbraga ning võta kaasa pannkoogimoosi ja soolane hoidis.

PARIMATELE AUHINNAD!

TANTSUMUUSIKA ANSAMBLILT
VIA AGE

Kaetud tee- ja kohvilaud koos pannkookidega

Osalustasu 5€

Lisainfo 5154013

EESTIMAA RAHVAMAJADE NÄDAL
14.-20. oktoober 2024

Meie inimesed
RAHVAMAJA ON RAHVA MAJA

Rahvas, tulge tutvuge oma majade tegevustega!

15.10 Suure-Jaani kultuurikeskuse lahtiste uste päev. Ilmatari tn 9.
-16.00-17.30 Sõnnantantsurühm Hilsed õied
-17.30-18.00 Naisansambel Meelespea.
-19.00-21.00 Segakoor Ilmar

-19.00-21.00 Segarahvatantsurühm Lõhki, Suure-Jaani Kool, Tallinna tn 24
18.10 kell 15 toimub Suure-Jaani kultuurimajas saalis muusikakooli kontsert
19.10 kell 16 Suure-Jaani kultuurimajas saalis klubi "Meelespea" tantsurühma ansambli VIA AGE Suure-Jaani kultuurimajas avatud terve oktoobrikuu (01.10-31.10) maalinäitus "Lillepoeesia" kunstnik Kristine-Kristi Kasak

16.10 Vastemõisa rahvamaja lahtiste uste päev
-15.45-18.45 Pillirühm muusikaklassis
-17.30-18.30 Vastemõisa naisrühm Vastsed Naised
19.00-21.00 Rahvatantsurühm Ööretajad
18.10 kell 20.00 Vastemõisa rahvamaja tantsupidu ansambli MaMa

Võhma
Vaba Aja Keskuses
26.oktoober kell 16

KONTSERT

Pilistvere Pillimehed
tähistavad
45. sünnipäeva

Ootame teid!

Mankin | Saviuuk

Heiki Aren
Riina Mankin
Marge Johanson
Martin Urve
Age Krillo või Annika Kiis
Helen Rajamäe
Margus Mankin
Ain Saviuuk

Liis Aedmaa

KUI LAPSED ÖÖS NÄEVAD UND

PS. Tegemist ei ole lastenäidõndiga

11.10 ja 12.10
8.11 ja 9.11 19.00 € pilet 15 €

Junsi puhkekeskus' Laane küla' Viljandimaa

Suure-Jaani raamatukogu

115

14.00 Retk raamatukogu radadel
Algus kiriku juurest. Mälestushetk kalmistul

15.00 Ettekanne Suure-Jaani raamatukogu ajaloost ja sünnipäevalaud

Oodatud on kõik!

Suure-Jaani Raamatukogus
24. oktoobril

13. oktoobril kell 11

Väärrikäte akadeemia loengupäev

Võhma vaba aja keskus
2024

Loengud on tasuta, kohvilaud 5 eurot

Rein Lang
endine minister ja Riigikogu saadik
Riigieelarvest ja ajakirjanduse mõjust sellele kokkupanemisele. Vene infotrollide rollist selles.

Merike Sisask
Tallinna Ülikooli sotsiaalteaduste professor
Vanaks saada või vanaks jääda?

Registreerimiseks bussile ja akadeemiasse (uued liikmed) saada e-kiri aadressil priit.toobal@pohja-sakala.ee või helistada telefonil 506 2263. Kes on juba korra olnud akadeemiasse kirja pannud, ei pea uuesti registreerima

Kell 10 väljub Suure-Jaani koolimaja eest **BUSS**
Buss peatub ka Kõidamaal, Oulustveres, Paaljas ja Navesstis. Bussipilet edasi-tagasi 2 eurot

Põhja-Sakala Kultuurikeskusega Ugala teatrisse

Arhitekt
David Grigg

15. NOVEMBER
KELL 19.00

Pilet: 25€/20€
Bussisõit: 7€

Piletite ja bussisõidu viimane väljaostu kuupäev on 21. oktoober.

Buss Viljandisse väljub Suure-Jaani keskväljakult kell 18.00.

Lisainfo ja piletite broneerimine Suure-Jaani kultuurimajas või telefonil 59014875

Õnnitleme
lapse sünni
päivil!

Kaisa-Katrina Käärikul ja Meelis Aavikul Vastemõisa külast sündis tütar **ELORA** Aavik

Karin Strool ja Tarmo Lungil Suure-Jaani linnast sündis poeg **MATTHIAS** Lung

Anu Kalgil ja Tanel Ilvesel Kootsi külast sündis poeg **SIMON** Ilves

KUULUTUSED

Ostan nõukogude aegsete sõiduautode kasutamata varuosi. Võib pakkuda seismajäänud VAZ sõidukit. Tel 5565 1952.

Ostan metsa- ja põllumaad. Tel 552 7322.

Kutsetunnistusega korstnapühkija, 4. tase. Töötan kiirustamata, töö puhas ja korralik, tehtud töö registreerin Päästeametis. Tel 5689 0125, e-post: kuldnoop@gmail.com.

Küttepuude, pelleti ja briketi müük üle Eesti. www.puu24.ee või helista 520 0093, 600 0136.

30 ja 50 cm kuivad ja toored küttepuud. Aastaringelt. Vedu. Tel 503 0468.

Ostan kasvava lepiku raieõigust. Tel 515 0285.

Probleemsete jalgade hooldus Suure-Jaani Tervisekojas. Kūne- seen, paksenenud kūned, kannalõhed, nahapaksendid jne. Tule ja teeme jalad korda. Tel 512 8162.

www.HaudKorda.ee

SÜGISHOOLDUSTE AEG ON KÄES

Kui vajad abi oma lähedase haa korrastamisel või hingedepäeval küünla viimisel hauale, siis oleme abiks

info@haudkorda.ee
+372 5807 0303
FB: Haud Korda
www.haudkorda.ee

Mälestame ja avaldame kaastunnet

HEINO SILLAT
11.02.1954 – 17.08.2024
Võhma linn

MARGE TEGOVA
17.02.1946 – 09.09.2024
Nuutre küla

LEIDA KOPPEL
04.11.1931 – 16.09.2024
Võhma linn

VELLO KANGRO
19.09.1956 – 21.09.2024
Mäeküla

TOIVO LIINSOO
26.04.1944 – 24.09.2024
Suure-Jaani linn

JAAK PETERSON
13.02.1957 – 25.09.2024
Põhjaka küla

ALICE METSA
19.11.1982 – 25.09.2024
Võhma linn

Õnnitleme oktoobrikuu sünnipäevalapsi!

96
ILSE SOOSAAR 27.10 Suure-Jaani linn

93
VAMBOLA ARGE 3.10 Suure-Jaani linn
ELLI SOOTS 13.10 Saviaugu küla
VAIKE LUHT 21.10 Aimla küla
LEIDA AASMA 29.10 Põhjaka küla

92
OLGA FILOSOFOVA 7.10 Võhma linn
MAIE ELBING 9.10 Kobruvere küla

91
AINO KALJULA 3.10 Jälevere küla
SALME RAUDMETS 15.10 Ülde küla

90
LYDIA OJAVEE 16.10 Võhma linn
HELIN-LIIDIA VALK 22.10 Saviaugu küla
MIRALIDA MARITTE ANBUS 25.10 Võhma linn

89
LEILI VÖRK 9.10 Võhma linn
SAIME ARR 11.10 Võhma linn
ELVI MIIL 17.10 Nuutre küla
SALME VONK 26.10 Reegoldi küla

88
ILDA ROOSI 10.10 Kõpu alevik
LUULE MATVEJEVA 14.10 Võhma linn

87
LEMBIT TAPVER 6.10 Laane küla
ALLI VARJUND 10.10 Jälevere küla
URVE VIIES 30.10 Suure-Jaani linn

86
ELVIIRA GROSBERG 1.10 Olustvere alevik
AINO MÄNNIK 2.10 Lahmuse küla
MARTA SOOLO 15.10 Lõhavere küla

85
VELLO SIIRUS 2.10 Reegoldi küla
TIJU GRÜNBAUM 8.10 Suure-Jaani linn
MAIE BINSOL 28.10 Ivaski küla

84
VIRVE LEPPIK 10.10 Suure-Jaani linn
TIINA RAPPU 11.10 Võhma linn
VALENTINA PUKSA 20.10 Paaksima küla
ENN ROSSMANN 23.10 Jaska küla
EVI NAUDRE 27.10 Võhma linn

83
REIN MANDER 3.10 Võhma linn
KÕU JOANDI 12.10 Kobruvere küla
HÉLVE LÕHMUS 25.10 Suure-Jaani linn

82
SILVA KIMMEL 1.10 Tääksi küla
AINO JÜRISOO 1.10 Paenasti küla
REET KALLASTE 5.10 Suure-Jaani linn
MALLE KITSING 7.10 Seruküla
TERJE MÄGI 10.10 Suure-Jaani linn
ANNE DORVING 25.10 Paenasti küla
LEILI RANDMAA 28.10 Võhma linn
VELLO JÜRGENSON 29.10 Suure-Jaani linn

81
MAIMU HAKKAJA 10.10 Kobruvere küla
VALLI VESKI 18.10 Võhma linn
VELLO SANDER 19.10 Võlli küla
VASSILI ŠARŠOV 23.10 Jälevere küla

80
TAIMI TAMM 5.10 Sürgavere küla
TAMAARA VEIDER 20.10 Tääksi küla
INGRID VESIK 21.10 Võhma linn
ENNO LEHESTIK 26.10 Suure-Jaani linn

75
LEIDA MÄGI 4.10 Tääksi küla
TOOMAS TOMP 5.10 Vastemõisa küla
TIIT SALLO 9.10 Kõpu alevik
ELMAR LAUK 14.10 Võhma linn
ARVO SALLA 17.10 Võhma linn
MAIE KOODRES 18.10 Võlli küla
KAARIN HIEMÄE 20.10 Tääksi küla
BRUNO KLETTENBERG 21.10 Lõhavere küla
ANNE VRIDOLIN 28.10 Olustvere alevik
KAJA RAIDSALU 29.10 Kõpu alevik

70
KAJA LEPPIK 4.10 Kootsi küla
MAIE JÄRVPÖLD 4.10 Suure-Jaani linn
AIN VAHTRA 6.10 Paaksima küla
NAIMA TÄÄR 6.10 Kõidama küla
SILVI ALLIPERE 9.10 Kõidama küla
RAISSA MUSTONEN 15.10 Suure-Jaani linn
VAIKI ORG 16.10 Võhma linn
ELLI VENDLA 18.10 Olustvere alevik
RAIMOND PRIIVITS 20.10 Kobruvere küla
TIIT IVASK 21.10 Kõo küla
KADRI KIVISTIK 25.10 Tääksi küla
ASTRID LOHK 27.10 Sürgavere küla
IVAR HÜVA 29.10 Reegoldi küla

65
TRYGGVE KÖST 2.10 Päraküla
ANNE SAARVA 3.10 Olustvere alevik
REIN SEPP 4.10 Jaska küla
SILVIA LEPPIK 5.10 Suure-Jaani linn
THEA PÄRNAMETS 7.10 Kõpu alevik
ENNO KULLA 8.10 Olustvere alevik
AARNE OTS 16.10 Sürgavere küla
TIJU RUSI 16.10 Olustvere alevik
NATALIA MEDVEDEVA 17.10 Võhma linn
ANDRES AASTE 27.10 Arjassaare küla

LEOLE

Ilmub üks kord kuus
Ootame materjale hiljemalt eelneva kuu
26. kuupäevaks.
Toimetajal on õigus teksti redigeerida ja lühendada.

Toimetus Lembitu pst 42,
Suure-Jaani linn, Põhja-Sakala
vald.
Toimetaja Angela Härm
Telefon 5342 8717.
E-post: leole@pohja-sakala.ee

Küljendus: Merike Kask
Trükk: OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa.
Telefon 776 8871.

Reakuulutus kuni 200 tähemärki:
eraisikule 5 €, ettevõtjale 10 €.
Reklaamkuulutus 9x5 cm:
valmiskujundatud 20 €,
koos kujundamisega 25 €.
Õnnitlus, kaastundeavaldus,
mälestuskuulutus, jõulutervitus 5 eurot.
Reklaam üks A3 lehekülj 800 €

VEOTEENUS

PUISTEMATERJALIDE MÜÜK

- Killustik
- Pækivi sõelmed
- Kruus
- Liiv
- Säelatud muld

HM WISE

VÕTA MEIEGA ÜHENDUST
+ 372 5903 1250

heigo@hmwise.ee
www.hmwise.ee

- Erinevate konteinerite rent
- Kraanaga veoauto teenus

3 in 1

Õhk-vesi ja maasoojuspumpad

NULITE

Multi-language controller
English, French, German, Italian

Wifi

Tagavad hinnaste ja -25

Lisainfo: info@newenergy.ee
Tel: 58784838

Teisipäeval, 22. oktoobril kell 13.00

Võhma raamatukogus

Kolleksionääride (kogujate) kokkusaamine

Oodatud on kõik, kes midagi koguvad või on kunagi kogunud ja soovivad seda teistega jagada. Võta kaasa oma kolleksioon, vahetame mõtteid, jagame näpunäiteid huvilistele...

Info telefonil 4377305
Kohtume raamatukogus!

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.

Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.
Telefon 5611 1900

MÜÜA KÜTTEPUUD

info 5305 1087

Ahjupuud, pliidipuud, toores küttepuid, kuiv küttepuid

Kuiv lepp 30 cm 40 l võrgus 4 eurot
Sanglepp 30 cm 40 l võrgus 4,20 eurot
Kask 30 cm 40 l võrgus 4,50 eurot

PULBERVÄRVIMINE ON KESKKONNASÕBRALIK JA ÕKONOOMNE LAHENDUS!

Must metall
Alumiinium
Tsinkmetall
Värvad, aiad, plirded, veljed, konstruktsioonid jne

Pulbervärvitava detalli/toote max mõõdud: kõrgus 2,6 x laius 0,95 ja pikkus 8,1 m.
Liivapritsi teenusega saame puhastada ka suuremaid osasid/tooteid.
Vedelvärvimine kokkuleppel.
NB! Kõik meie seadmed on statsionaarsed!
Võtame vastu nii suuri kui ka väiksemaid toid.

Liivapritsi puhastamine

Pulbervärvimine

Põhja-Sakala vald
Lõhavere küla
Taevere tee 15

Ando Tabur
5630 1599
andotabur@gmail.com
EcoDust
www.ecodust.eu

ECODUST
KESKKONNASÕBRALIK VÄRVIMIS TEENUS

Laupäeval, 26. oktoobril kell 11.00

Võhma raamatukogus

Teemanttikandi õpituba

Juhendab ja õpetab naabervalla Kahala RK raamatukoguhoidja Anneli

Osavõtutasu 5 eurot, mis sisaldab vajaminevaid töövahendeid

Palume eelnevalt registreerida telefonil 4377305

Tule avasta endale uus ja põnev hobi või täienda teadmisi!

18. OKTOOBRI KELL 20.00

VASTEMÕISA RAHVAMAJAS

TANTSUÕHTU

ANSAMBLIGA MAMA

PILET 15€ eelmüügist
20€ samal päeval

INFO JA PILETITE BRONEERIMINE TELEFONIL 5272828

MEELEPÄRANE SÖÖK JA JOOK VÕTA ISE KAAS!
KOHV MAJA POOLT

PÕHJA-SAKALA KULTUURITSEKTSIOON

MTÜ Võrtsjärve Ühendus avab LEADER-meetme projektitaotluste vastuvõtu

22. oktoobrist kuni 1. novembrini 2024 kell 14.00

Meede 1 «Ettevõtluse arendamine» (investeeringud ja ühistegevused), meetme eelarve 407 004 eurot.

Meede 2 «Kogukondade edendamine» (investeeringud ja ühistegevused), meetme eelarve 203 502 eurot.

Info taotlemisega seonduva kohta leiab MTÜ Võrtsjärve Ühenduse kodulehelt <http://www.vortsjarveyhendus.ee/>.

Taotluste esitamine toimub elektrooniliselt PRIA e-teenuste keskkonnas.

Lisainfo:
tegevjuht Karl Õmblus, tel 5667 9371,
info@vortsjarveyhendus.ee
meetmespetsialist Jane Kipper, tel 5855 3886,
jane@vortsjarveyhendus.ee

MTÜ Võrtsjärve Ühendus

Kaasrahastanud Euroopa Liit

Taotlusvoor ESF+ miniprojektide vastuvõtmiseks

Rohelise Jõemaa Koostöökogu (RJK) avab taotlusvooru ESF+ miniprojektide vastuvõtmiseks. Miniprojekte saavad esitada RJK piirkonnas tegutsesed seltsingud, mittetulundusühingud (sh kohalik tegevusrühm), sihtasutused, ettevõtjad ning kohalikud omavalitsused.

Toetatakse tegevusi, mis aitavad kaasa meetme 3: „Sotsiaalse kaasatuse suurendamine ja hoolduskoormuse vähendamine“ meetmelehel välja toodud eesmärkide täitmisele. Ühe miniprojekti toetuse suurus on 6029 eurot, toetuse määr on 100%. Taotlusvooru eelarve on 120 580 eurot.

Miniprojektide vastuvõtt toimub ainult elektrooniliselt Eesti Leader Liidu taotluskeskkonnas ajavahemikul 14.10.–05.11.2024. Täpsem teave taotlusvooru kohta on leitav RJK koduleheküljelt joemaa.ee/meede3/.

Roheline Jõemaa Koostöökogu

ÕHKSOOJUSPUMPADE MÜÜK PAIGALDUS HOOLDUS

KLIIMAPARTNER.EE ☎ 5184429

KOGU PERE POOD

PALJU UUSI JA KASUTATUD RIIDEID KAUPLUSE JAANILILL 2. KORRUSEL!

Tallinna tn 7, Suure-Jaani linn
Oleme avatud T-L kell 9-17.

FB Kogu Pere Pood